1893 — 1973
80 років
Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
(201) 434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
(212) BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 6. ЧЕТВЕР, 11-го СІЧНЯ 1973 ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, JANUARY 11, 1973 No. 6. VOL. LXXX.

— КОРОТКІ ВІСТКИ —

Середа, 10 січня 1973

АМЕРИКАНСЬКА ШПИТАЛЕВА АСОЦІЯЦІЯ ОПУБЛІКУВАЛА „Кодекс прав", у якому стверджується право безнадійно хворої людини лікуватися далі, або ж попрохати припинення лікування, коли воно цілковито безвиглядне і лише продовжує муки пацієнта. За тим же „Кодексом прав", лікарі зобов'язані якнайдоступніше вияснити становище хворого зрозумілими для нього словами. Головним місцем осідку Асоціяції є Чикаго. Підготова кодексу забрала три роки часу. До Асоціяції належать 7 000 шпиталів та лікарень.

У КІНЦІ КВІТНЯ ЗСА ЗАПУСТЯТЬ у космос першу велику космічну лябораторію, яка буде кружляти довкола земної кулі і на якій постійно будуть астронавти. Впродовж 1973 року тричі туди посилатимуть астронавтів, які замінятимуть тих, що вже довший час перебували в космосі. Є відомості, що СССР також скоро запустить свою подібну лябораторію з людською залогою, але вона значно примітивніше обладнана.

ЗСА ВТРИМУЮТЬ у Німеччині 225.000 вояків. Американські досліди ствердили, що яких 6 до 8 тисяч тамошніх вояків — це наркомани. Здебільша це вояки, перенесені до Західньої Німеччини з Південного В'єтнаму.

ЩОЙНО ЗУСТРІЧ ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА З ЛЕОНІДОМ БРЕЖНЄВИМ ЗРУШИТЬ з мертвої точки американсько - совєтську конференцію про обмеження стратегічної зброї, яка ведеться у Женеві — пишуть газети. Брежнєв має десь у половині цього року ревізитувати Ніксона, який був у Москві у травні минулого року.

СЕКРЕТАР ОБОРОНИ МЕЛВІН ЛЕРД ЗВІТУВАВ впродовж трьох годин перед Комісією військових справ Палати репрезентантів. Він заявив, між іншим, що Південний В'єтнам вже цілком здатний сам обороняти себе проти комуністичної агресії. ЗСА передали Південному В'єтнамові зброї й усякого виряду на поверх 5 більйонів долярів. Ще закінчуться вишколювання південно-в'єтнамських летунів в орудуванні великими транспортовими літаками та бойовими джетами, але „в'єтнамізація" В'єтнамської війни насправді успішно завершена. Лерд повідомив теж про нове зброєння Москви. Мелвін Лерд, який перед приходом Ніксона до влади був головою тієї конгресової Комісії, звітував там востаннє, бо на його місце призначений вже Елліот Річардсон.

УКРАЇНСЬКІ СТУДІЇ В ГАРВАРДІ

На встановлення трьох катедр потрібно	$1,800,000.00
Останньо вплинуло	$ 14,993.93
Досі зібрано разом	$1,742,949.41
НА ВСТАНОВЛЕННЯ ТРЕТЬОЇ КАТЕДРИ ПОТРІБНО ЩЕ	$ 57,050.59

Більші пожертви склали:

2,000.00 дол.: Параскевія Витвицька (Прісяя Пікас-Витвицька, Ню Гейвен);

1,000.00 дол.: Українсько - Американський Горожанський Клюб (Амстердам, Н. Й.);

по 500.00 дол.: Галина Андреадіс (Мастік, Н. Й.), Олена Бойко (Ню Гейвен, Кон.), Євген і Ксеня Луцькі (Вудсайд, Н. Й.); Курінь Старших Пластунок „Перші Стежі" (Філядельфія, Па.); 400.00 дол.: Роман Куціль (Рочестер, Н. Й.); 350.00 дол.: Голі Нейм Сосаєті (Сейнт Луїз, Мізурі); 315.00 дол.: Ірена і Микола Ракуш (Маямі Біч, Флорида);

по 200.00 дол.: Константин Ліщинський (Ню Йорк), Зенон Маланчук (Філядельфія), Люба і Степан Процик (Філядельфія), д-р Роман Рак (Васаїк, Н. Й.);

по 150.00 дол.: Іван і дочка Галина Дуда (Гейстінгс - он - Гадсон, Н. Й.), д-р Мирослав М. Небелюк (Саскатун, Канада), Дмитро Ходонович (Вілімантік, Кон.); 115.00 дол.: Михайло Солонина (Бруклин); 100.45 дол.: Осип Солончак (Ню Йорк);

по 100.00 дол. зі стейту Іллінойс (Чикаго) зложили: Кирило Лісевич, Василь Мосяк, Богдан Процик, Марія і Осип Смаль; зі стейту Коннектикат (Ню Гейвен): Ірина і Михайло Бойко, Лідія Бойко, Євген Лукомський, Надія і Олег Микитей, Ростислава і Осип Яхницький; Володимир Пепюк (Сімур); зі стейту Меріленд (Балтімор): Йосиф Поліщук, Микола Яремко; зі стейту Мізурі (Сейнт Луїз): Сакред Гарт Содаліті, Сейнт Володимир Сосаєті, п-і і д-р Юрій Свищук, п-і і д-р З. В. Храпливий, д-р Марія і д-р Дмитро Яросевич; зі стейту Ню Джерзі: д-р Любомира й інж. Володимир Дзінгала (Довер), Модест Кливак (Кліфтон), Марія і Теофіль Остапюк (Мендгам), Ванда і Мусій Хоменушко (Ірвінгтон); зі стейту Ню Йорк: Гавриїл (Геррі) Гаврищків (Обурн), Оля і Микола Зацухні (Бруклин), Михайло Король (Рочестер), Степан Ротко (Обурн), Українсько - Американський Горожанський Клюб (Гейстінгс - он - Гадсон); зі стейту Огайо: Теодор Б. Заволович (Клівленд), Панас Нестеренко (Лорейн); зі стейту Пенсильвенія (Філядельфія): о. Т. Барилляк, Олександер Вілинський, Христина О. Вілинська, Софія й Іван Дзіндзюра, Лев Домбчевський, Іван Ільчишин, Анна й Іван Квік, Степан Ковалишин, Марія і Микола Луцькі, Олена й Олександер Михайлюк, Перша Станиця Об'єднання б. Вояків Українських Армій (ОбВУА), д-р Наталія і Роман Пазуняк, Галина і Михайло Паломор, Осип Петрович, Анна і Стефан Ярема; з Канади: Анна і Василь Зубик (Вудбрідж, Онтаріо), Євген Пастернак (Торонто, Онтаріо), Анатоль Романюк (Оттава).

Доповнення: проголошена раніше пожертва в сумі 1,000 дол. від пані Клявдії Олесницької була зложена в пам'ять її покійних родичів, Леонтини і о. Андрія Гаврищак.

Пожертви на Центр Українських Студій в Гарварді можна відтягати від оподаткування.

Чеки виставляти на Ukrainian Studies Fund та пересилати на адресу: Harvard University, Room 208, 1737 Cambridge Street, Cambridge, Mass. 02138.

Президентові Ніксонові сповнилося 60 років життя

Вашингтон. — У вівторок 9-го січня президентові Ричардові Мільгавзові Ніксонові сповнилося 60 років життя. Своє 60-ліття Президент відзначив невеликим прийняттям серед родини й кола особистих приятелів. Увесь день він, як і звичайно, працював у Білому Домі, а увечері був на влаштованому для нього прийнятті. Президент не виявив нічого, що мав на думці, вступаючи в сьоме десятиліття свого життя. Лікарі констатують, що стан його здоров'я дуже добрий, а сам Президент не так давно сказав, що людина в його віці не старіє, коли має важливу працю і час до часу перебуває в товаристві молоді. Люди з близького оточення знають, що Президент переживає напади преси на нього за останні важкі бомбардування комуністичного В'єтнаму, вважаючи ті напади несправедливими як у місцевій американській пресі, так і в закордонній. Трохи раніше він сказав, що велике довір'я, яким наділили його виборці в останніх виборах, дало йому мандат на проведення війни проти агресивного ворога так, як необхідно, без огляду на критику в Конгресі чи в пресі. Минулої п'ятниці Президент зустрічався з провідними членами Конгресу й сказав, що він рішений провадити справу так, аби довести її до гідної розв'язки.

Президент Ригард М. Ніксон

Гуртові ціни в ЗСА збільшилися на 1.6 відсотка

Вашингтон. — Департамент праці повідомив, що індекс гуртових цін в ЗСА за місяць грудень піднявся на 1.6%, найбільший зріст за час від 1951 року. Ці дані про зріст гуртових цін затривожили Адміністрацію, бо вони вказують, що боротьба з інфляцією далі не вирішена. Засадничо йдеться тут про ціни на сільсько-господарські продукти, які зросли на 5.2%. Сільсько-господарські продукти, як відомо, не охоплені контролею цін і не зважаючи на швидкий зріст цін на цьому відтинку американської економіки, Адміністрація відмовляється поширити контролю також і на цей відтинок. Роналд Зіглер, пресовий секретар Білого Дому, поінформував, що Адміністрація має в пляні поробити заходи, щоб збільшити постачання ринку сільсько-господарськими продуктами і в цей спосіб вплинути на обниження цін. За даними Департаменту праці, упродовж 1972 року ціни на сільсько-господарські продукти в загальному піднеслися на 18.7%. Коли йдеться про ціни на промислові продукти, то підвишка в цінах незначна.

Уряд Трудо має підтримку соціялістів і Партії Соціяльного Кредиту

Оттава. — Перше голосування в Палаті Громад канадського парляменту 9 січня над внеском Прогресивно-консервативної партії виявило, що передбачування про скорий упадок уряду Трудо себе не виправдали. Уряд прем'єр-міністра Трудо має підтримку соціялістів із Нової Демократичної Партії і партії Соціяльного Кредиту, у висліді чого внесок консерватів відсунути дискусію над тронною промовою, щоб вможливити урядові подати на розгляд конкретний плян праці і законопроєкти, дістав всього 104 голосів проти 154. Проти внеску консерватів голосували об'єднаним фронтом ліберали, демократи і кредитисти. Черговою спробою консерватів буде зголошення внеску про недовір'я урядові безпосередньо перед початком дискусії над тронною промовою. Очевидно, при наявному тепер укладі сил в Парляменті, цей внесок не має ніяких виглядів на прийняття. Майбутнє уряду Трудо на теперішньому етапі в праці Парляменту запевнене.

Американські портові вантажники пригрозили Австралії відплатною акцією

Вашингтон. — Професійна спілка портових робітників-вантажників повідомила, що її члени не будуть вивантажувати австралійських кораблів з товаром для ЗСА, якщо в Австралії портові вантажники будуть відмовлятися вивантажувати й навантажувати американські кораблі. Речник американської професійної спілки повідомив, що вже тепер, на знак попередження Австралії, не буде вивантажено в ЗСА один австралійський корабель. Вантажники в Австралії проголосили бойкот американським кораблям, який має закінчитись тоді, коли ЗСА припинять бомбардування у В'єтнамі. Вантажники у своїй спілці в Австралії перебувають під потужним впливом лівих. Американські портові робітники відмовилися вивантажувати також 6 не австралійських кораблів, які привезли до ЗСА австралійські вантажі. В Австралії є все кілька американських кораблів з різними товарами, які даремно чекають на розвантаження в портах.

Туристи й гості в ЗСА мають у січні виповнити урядове зголошення

Вашингтон. — Як і кожного року, так і цього в місяці січні всі чужинці відвідувачі ЗСА та особи, які живуть у цій країні, але не є підданими, мають взяти на першій-ліпшій пошті реєстраційний формуляр. У ньому треба заповнити малий запитник: прізвище, адреса, як довго перебуває в ЗСА, вказати мету приїзду. Заповнений документ не можна пересилати поштою, його треба здати безпосередньо до рук службовцеві на будь-якій пошті в місці проживання. Невиконання цього обов'язку для всіх чужинців у ЗСА в січні може викликати значні неприємності й ускладнення, включно з депортацією до країни, звідки дана особа прибула.

Паризькі розмови з комуністами про В'єтнам оцінювані песимістично

Париж. — Асистент президента Ніксона Генрі Кіссінджер перевів у вівторок 9 січня ц. р. дальших п'ять і пів години на нарадах з в'єтнамськими комуністами, як теж паралельно велися наради „техніків" про перемир'я у В'єтнамі, але ні з одної сторони не подано будь-яких інформацій про ті розмови. Однак назверхня форма тих зустрічей знову зраджувала морозяну атмосферу: Кіссінджер, наслідуючи поведення комуністів з попереднього дня, будучи господарем дому, в якому відбувались наради, не вийшов назустріч своїм контрпартнерам ані теж не відпровадив їх після закінчення нарад. Щоденник „Ньян Дан" у Ганої, який звичайно висловлює думку тамошнього комуністичного уряду, приніс коментар про Паризькі наради, висловивши погляд, що вони не принесуть корисного висліду. Той часопис твердив, ніби американці у ході Паризьких переговорів погрожують відновленням бомбардування Північного В'єтнаму. За коментарями американської і західньої преси — найбільшою перешкодою в осягненні порозуміння у переговорах Кіссінджера з в'єтнамськими комуністами є наполягання Америки, щоб комуністи визнали суверенність Південного В'єтнаму. Комуністи, навпаки, стоять на становищі, що В'єтнам становить одну цілість і тому Північний В'єтнам має право вести „визвольну війну", яка має на цілі з'єднання обох частин тієї країни. Французький президент Жорж Помпіду висловив надію, що переговори про В'єтнам доведуть таки до перемир'я та що не повториться більше бомбардування американським летунством Північного В'єтнаму. З Пентагону вийшов наказ до всіх військових станиць по всьому світу — стриматись від будь-яких завваг, коментарів та уділювання інформацій на тему теперішніх мирових переговорів у Парижі та воєнних дій у В'єтнамі. Американське летунство продовжувало свої дії нижче 20-ої паралелі у В'єтнамі, але дістало дозвіл заганятися на північ від тієї паралелі у погоні за ворожими літаками, які атакували 6 американські машини. Таким чином американські літаки збили в минулий вівторок знову один джет совєтського типу МІГ-21.

Австралія старається направити свої взаємини з Америкою

Канберра. — Соціялістичний прем'єр Австралії Гаф Вітлем заявив у пресовому інтерв'ю, що „одинокою хмариною на американсько-австралійському небі" було важке бомбардування американським летунством Північного В'єтнаму та що, зрештою, американсько - австралійські взаємини будуть за його прем'єрства кращими, ані ж були за його попередника. Він підкреслив, що Партія Праці, що її головою був Вітлем, поставилась „ентузіястично" до відвідин президента Ніксона у Пекіні, коли та візита знайшла критичну оцінку австралійських консерватистів. Водночас Г. Вітлем натаврував протиамериканські заяви кількох членів його уряду, як теж натаврував бойкот американських кораблів, що його повели австралійські портові робітники. Проти того бойкоту рішуче заявились австралійська Торговельна палата та вся несоціялістична австралійська преса, закинувши робітничим спілкам, що вони узурпують собі право керувати австралійською закордонною політикою. Той бойкот в міжчасі припинився і також американські портові робітники припинили бойкотувати кораблі, які причалили до американських портів з транспортами австралійських товарів. Однак австралійський прем'єр Гаф Вітлем заповів, що у випадку відновлення Америкою налетів проти Північного В'єтнаму його уряд куди гостріше запротестує проти такого поведення.

Французький президент таврує з'їзд соціялістичних прем'єрів у Парижі

Париж. – Президент Франції Жорж Помпіду висловився негативно про заплянований на найближчий кінець тижня з'їзд п'ятьох соціялістичних прем'єрів у Парижі, назвавши його втручанням до внутрішніх справ Франції та відступленням тих прем'єрів від засади, що голова уряду мусить стояти вище усіх партій. Очевидячки, заявив Помпіду, прем'єри отих 5-ох держав прибувають до Франції не в характері державних мужів, представників своїх країн, а ак „войовничі партійники" і тому вони не матимуть ніякого стику з французькими урядовими колами. На кінець тижня заповіли свій приїзд до Парижу прем'єри Оляф Пальме із Швеції, Анкер Йоргенсен з Данії, Калеві Сорса з Фінляндії, Голда Меїр з Ізраїлю і канцлер Австрії Бруно Крейскі. Пресові коментатори пов'язують ту заяву президента Помпіду з парляментарними виборами у Франції, які відбудуться 4 і 11 березня ц. р. Французькі керівні кола вважають, що з'їзд тих 5-х прем'єрів чужих держав, соціял-демократів, може підсилити популярність лівого опозиційного бльоку у Франції, бо його лідери напевне вітатимуть тих прем'єрів і будуть нараджуватися з ними. Відсіль і закид Помпіду, що ті соціялістичні прем'єри втручаються до внутрішніх справ Франції. Зокрема та заява Помпіду вдаряє по Ізраїлеві, який зберігає приязні взаємини з Францією. Одинокий тільки канцлер Західньої Німеччини Віллі Брандт, також соціяліст, відмовився прибути на той з'їзд, щоб не наражувати на погіршення німецько-французьких відносин.

Комуністичний Китай незабаром стане надпотугою

Вашингтон. — Складаючи свої свідчення перед сенатською Комісією збройних сил, Ричард Гелмс, директор Центральної Розвідчої Агенції поінформував, що комуністичний Китай зумів в останньому часі добитися таких досягнень в ділянці зброєння, що питання перетворення Китаю у „надпотугу" поруч ЗСА і СССР — це справа дуже короткого часу. Для американських сенаторів - спеціялістів в справах зброєння, ця інформація була великою несподіванкою і цьому дали вислів сенатори Стюарт Саймінгтон та Стром Турмонд. Сенатор Саймінгтон заявив, що у такій ситуації переговори між ЗСА та СССР в справі обмежень в стратегічному узброєнні фактично безпредметні. Найбільшим досягненням Китаю є практичне засвоєння виробництва ракет на базі плинного пального.

СОВЄТИ ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ ДВОХ УКРАЇНЦІВ

Москва. — Агенція Ассосіейтед Пресс інформує про засуд двох українців на смерть за співпрацю з німцями під час Другої світової війни й опісля участь в українському націоналістичному підпіллі. У короткому повідомленні дослівно сказано: „Двох українців засуджено на смерть за співпрацю з німецькими окупаційними силами під час Другої світової війни та за участь в українському націоналістичному підпіллі опісля — як повідомляє газета „Правда України". Це довело до 34 число совєтських громадян засуджених в останніх двох роках на смерть за воєнні злочини" — інформує за російськомовною „Правдою України" агенція Ассосіейтед Пресс, не подаючи прізвищ засуджених.

Совєтський режим проти „обміну ідеями"

Москва. — На сторінках „Правди" з 5 січня появилася стаття Юрія Жукова, відомого совєтського політичного коментатора, який звичайно висловлює становище партійних совєтських чинників, на тему „обміну ідеями" між країнами західнього світу та совєтського бльоку. Ю. Жуков розправляється у різкій формі з усіми тими західніми політиками і журналістами, які пропонують такий „обмін ідей", мовляв, такий обмін спрямований на те, щоб „розкласти" Совєтський Союз і знищити „соціялістичну спільноту націй". Пишучи про „мрії та розчарування яструбів", Жуков відкликається до спільної американсько-совєтської декларації про передумови співпраці, яка була підписана в часі відвідин у Москві президента Ніксона і в якій говориться про таку співпрацю, але тільки на базі „невтручання у внутрішні справи окремих держав". На думку Жукова і, очевидно, совєтського режиму, „обмін ідеями" належить до втручання в чужі справи. Совєтські чинники не приховують, що вони такого „обміну ідеями" бояться, бо свідомі того, що совєтська система ідей не може витримати змагання з системою ідей вільного світу і проникання свободолюбних ідей на простори СССР і його сателітів творює безпосередню загрозу для совєтського тоталітарного режиму. Покликаючися на слова Л. Брежнєва з промови на відзначуванні 50-річчя утворення СССР, що такий обмін можливий, але може відбуватися тільки з позицій „взаємної пошани і невтрявання в справи одного другим", Жуков хотів би, щоб такий „обмін людьми і ідеями" мав своєрідний стерильний характер, тобто, щоб з боку західніх відвідувачів, журналістів, політиків тощо не вказувано і не підкреслювано неґативів совєтської дійсности. Коментуючи статтю Жукова, кореспондент „Ню Йорк Таймс-у" Теодор Шабад у статті з 6 січня відзначає, що совєтський режим не обмежується тільки до теоретичних завваг на цю тему, а вже застосував цілий ряд конкретних заходів, щоб не допустити до поширювання в СССР західньої „буржуазної ідеології".

Сен. Персі привітав українців з Різдвом

Вашингтон. — З нагоди Різдва Христового сенатор Чарлз Г. Персі з Ілліной привітав громадян українського року окремим посланням, в якому сказано:

„Моя дружина прилучується до мене в побажанні всім американським українцям та їх родинам веселих і щасливих свят, щасливого Різдва Христового та Нового Року, замітним миром, добробутом та особистими досягненнями. Ми цінимо приязнь багатьох американських українців і ми зокрема славимо відданість американсько - української громади ідеалам і принципам цієї країни. Це громада, яка може дуже пишатися своєю відданістю волі і людяности. Молімось, щоб Новий Рік приніс мир і волю для всіх людей в усьому світі" — сказано в привітанні і пабажанні сенатора Ч. Г. Персі.

Традиційне українське Різдво в Чикаго

Чикаго (М.Д.). — Місцеві українські православні парафії та українська католицька парафія св. Володимира і Ольги дуже врочисто відзначила традиційні свята Різдва Христового за старим календарним стилем 7-го січня. Того ж дня парафіяни парафії св. Володимира і Ольги вже о год. 6:30 рано заповнили український православний храм св. Володимира, яким ця парафія користується заки буде завершена будова власної церкви. О год. 7:30 рано о. митроп. радник П. Джулинський відправив різдвяну св. Літургію, в сослуженні о. І. Коротця. Співав мішаний хор „Прометей". Відповідну проповідь виголосив о. М. Бутринський. При кінці св. Літургії о. М. Бутринський привітав прибувних на Богослуженні православних Владику Константина та настоятеля катедрального храму о. Федора Білецького, яким хор проспівав коляду „Бог Предвічний". Владика Константин і о. Ф. Білецький зі свого боку склали святочні побажання душпастирям та вірним братньої католицької парафії св. Володимира й Ольги. Після Богослуження в українському католицькому обряді, Владика Константин в сослуженні духовенства відправив Архиєрейську Святу Літургію в українському православному обряді. Того ж дня і опісля католицькі і православні колядники відвідували по хатах українські родини, прославляючи колядами народженого Спасителя.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ІВАН СТЕФУРИШИН КАНДИДУЄ НА ЧЛЕНА ШКІЛЬНОЇ РАДИ

Ірвінгтон, Н. Дж. Дня 13 лютого 1973 року відбудуться тут вибори членів Шкільної Ради міста Ірвінгтону між якими є управнений кандидат українець Іван Стефуришин. Голосування відбуватиметься в 10-ти публічних школах Ірвінгтоні в годинах 3-9-ої вечора. Треба сподіватися, що численна українська громада цього міста піддержить кандидата українця, який між управненими кандидатами втішається повагою і пошаною. Іван Стефуришин, як теж уся його родина є членами місцевих українських організацій і між іншими Українського Народного Союзу.

ДОПОВІДЬ Д-РА Ю. ФЕДИНСЬКОГО

Д-р Юрій Фединський доповідатиме в найближчий четвер, 11-го січня 1973 р. о год. 7-ій вечора в Українськім Народнім Домі при 140 Друга евеню в Ню Йорку, заля ч. 22, про „Предмети навчання у сучасних американських правничих школах". Доповідь влаштовує Товариство Правників Українців в ЗСА для членів та ширшої публіки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страх перед ідеями

Стаття політичного коментатора московської „Правди" Юрія Жукова, надрукована в числі з 5 січня ц. р. п. н. „Мечты и разочарования „Ястребов"" — „Мрії і розчарування „Яструбів"", спрямована проти тих західніх політиків і публіцистів, які добиваються вільної виміни ідеями й людьми між Заходом і країнами так званого соціялістичного бльоку, дуже показова не тільки для ставлення совєтських режимних чинників до цього питання, але й для їхнього страху перед будь - якою конфронтацією совєтських людей і народів із ідейними напрямками й думанням Заходу.

Цитуючи слова генерального секретаря ЦК КПСС Л. Брежнєва на урочистому засіданні у Кремлі 21 грудня минулого року про те, що „справжній", тобто дозволений совєтським режимом, обмін ідеями й людьми, „справжнє" поширювання інформації і „справжні" контакти між народами можуть відбуватися тільки з увагою на „суверенітет" совєтської держави й інших соціялістичних країн і невтручання в їх внутрішні справи, Ю. Жуков тільки підтвердив відомий і доведений багатим досвідом факт, що Москва та її совєтський режим бояться за духовість совєтських людей, за їхнє духове „здоров'я", вважаючи, що не тільки звичайні „совєтські люди", але й мільйони совєтських комуністів та комсомольців так мало вироблені і такі слабі в їхньому ідеологічному думанні, що кожен хоч би найслабший подув якогось ідейного „вітру" чи впливу може звести їх із „путі праведних" і поставити в ряди дисидентів чи й противників совєтської системи. Як нищівного вогню, що може змести й увесь совєтський режим і всі його установи та його ідеологію, бояться совєтчики будь - якої відлиги не тільки в совєтській ідеології, але й у всіх ділянках громадського, культурного і навіть господарського життя. Тому і будь - які, навіть найбільш невинні спроби контактів кремлівські керівники та їхні кагебівські органи зводять до виявів „холодної війни", диверсії, підривництва і навіть шпигунства.

Страх совєтських параноїків перед виміною ідеями й людьми свідчить про гнилість та слабкість їхнього режиму і їхньої системи. Якщо б совєтський режим був справді сильним і його ідеологія непереможною, то совєтським вождям нічого було б боятися зустрічей і змагання з ідеями і людьми, вихованими в інших системах.

Знову: мир чи війна

26 жовтня м. р., коли Генрі Кіссінджер заявив, що „мир є на руках" і що треба ще тільки одного-двох засідань для завершення договору про перемир'я у В'єтнамі й підготову до політичного замирення, загал американського громадянства сподівався, що це станеться ще перед виборами 7 листопада чи, в найгіршому випадку, перед Різдвом за новим стилем, що його святкуватимуть уже вдома американські воєнnopолонені. Але відновлені 4 грудня мин. року переговори Кіссінджера з комуністами Північного В'єтнаму закінчилися 13 грудня невдачею, і президент Ніксон відповів на „фривольні" — як він заявив — нові вимоги комуністів масовим бомбардуванням Північного В'єтнаму з його центром в Ганої й Гайфонгу від 18 до 30 грудня. Різдво минуло не в мирі, а в найбільшому розпалі війни. Ліберальні парляментаристи в Канаді, Швеції, Голляндії й в самій Америці, які ніколи не протестували проти комуністичних звірств у Південному В'єтнамі чи актів переслідувань й терору в СССР, заметушились і приєднались до голосів обурення в'єтнамських комуністів.

30 грудня президент Ніксон припинив налети, які спричинили величезне спустошення в комуністичному воєнному потенціялі. Від 8 січня ц. р. відновлено паризькі переговори Кіссінджера з комуністами. „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 15 січня ц. р. твердить, що Північний В'єтнам опинився не тільки під ударами американських бомб, але й під тиском Москви та Пекіну, які недвозначно дали йому — Північному В'єтнамові — зрозуміти, що бажають закінчення В'єтнамської війни і що ті держави, особливо СССР, не вирečуться користей із економічних зв'язків з Америкою задля в'єтнамських комуністів. А втім, Північний В'єтнам, мабуть, щоб „зберегти обличчя", виявляє тепер, після бомбардування, ще більшу, як раніше, непоступливість. Тому не виключені різні можливості: інавгурація Ричарда Ніксона може відбутися без миру у В'єтнамі. Мир був би гарним дарунком Америці і всьому світові, але краще, щоб його не було, як буде він зладжений по лінії бажань комуністів і тих, що хочуть „миру за всяку ціну".

Панас Феденко

ДУМКИ НА НОВИЙ РІК 1973

(1)

I. „Аще забуду тя, Єрусалиме"...

Мюнхен. — 21 грудня 1920 року я перейшов (фактично перебіг) Дністер льодом від Яруги на правий, басарабський бік ріки. Товаришем утечі був Степан Матвієнко-Сікар, що проживає тепер у Бразилії з своєю родиною, як інженер. Біжучи на Захід, ми щасливо минули широкі ополонки, бо Дністер не встиг гаразд замерзнути: зима ще не ввійшла в силу. Думалося тоді, що вернуся в Рідний Край хоч на старість і не „на білому коні". Але час минає швидко;

„Eheu, fugaces, labuntur anni", (Га- гай, летять бистрі літа), — писав римський поет Горацій, оди якого „перелицьовував" на українське наш Микола Гулак-Артемовський, ректор Харківського університету, назвавши Горація „Гараськом".

При цій нагоді згадую українських патріотів XVIII віку, що опинилися на еміграції після Полтавської катастрофи 1709 року. Теж і їм довелося мандрувати через Дністер у Басарабію, що була тоді турецькою провінцією, разом з гетьманом Іваном Мазепою. Старші з них повмирали на чужині, других захопили в Польщі та в Німеччині агенти царя Петра I (Андрій Войнаровський — у Гамбурзі, Іван Герцик — у Варшаві). Але молодші дожили до дуже склонних літ: примірoм, члени уряду за гетьманів Мазепи та Орлика — Федір Мирович й Іван Нахимовський ще в 1757 році перебували в столиці кримського хана — в Бахчисараї, як визнані представники України. Син гетьмана Орлика — Григор, — генерал французької армії, до самої смерти турбувався недолею України під московським пануванням і шукав способу, як помогти Рідному Краєві вирватися із неволі. Григор Орлик вийшов на чужину з батьком своїм Пилипом Орликом 1709 року, мавши 5 років. Що то значить — виховання в патріотичній родині! Пишу це „не в суд і осужденіє", а — „так собі до земляків"...

Згадалися мені слова з листа одного патріота українського з XVII віку, прихильника Петра Дорошенка, „гетьмана - неутралісти", по-теперішньому — самостійника. В тяжкій руїні, що рвала тоді нашу Землю і населення на шматки, писав той патріот словами Біблії, звертаючись до „Матки погибающої України: „Якщо забуду тебе, Єрусалиме, болізнь моя" і накликав на себе кару Небесну, коли б стався такий гріх.

Треба пам'ятати, що від давніх часів наші предки називали Київ „другим Єрусалимом" або — „Новим Сіоном". Цю пошану до Києва — „Нового Сіону" — вщепили „учені черкаси" (так називали українців на Московщині в XVI-XVII віках) і людям московським. Історик Василій Ключевський, що вчився в духовній семінарії, згадує в своїх лекціях, читаних у Московському університеті, про захоплення „святим Києвом", з його чудотворними, нетлінними мощами, яке була поширене серед людности на Московщині.

Навіть чужа, окупантська влада деколи пробує ужити в пропаганді проти українців - емігрантів „патріотичних мотивів". На суді Спілки Визволення України (Харків, 1930 р.) прокуратор Михайлик назвав соціял - демократів Ісаака Мазепу та Панаса Феденка, яких комуністична агентура записала в „члени" СВУ, „спольщеними та згерманізованими емігрантами"...

II. Патріотизм і рідна мова

Українська еміграція опинилася в трагічній ситуації. Хоч на чужину вийшло наслідком другої світової війни велике число українців, між ними значна кількість інтелігенції, настало відродження — психологічне, культурне, навіть мовне між старшим і молодшим поколінням. Не можна винуватити українських дітей, які виростають на чужині, за те, що вони (це буває досить часто) калічать рідну мову і між собою переходять на мову народу, серед якого їм доводиться жити. Тут вина спадає на батьків, що вдома, в родині своїй, не дбають за чистоту мови.

Буває гірше: деколи батьки задовольняються тим, що їх діти „так добре говорять" англійською, французькою чи іншою мовою, і такі батьки згадують, як трудно їм навчитися чужої мови. При тому забувають, що діти до навчання чужих мов „геніяльні", і чужа мова опановує їх душі в школі, в товаристві, в спорті, в пресі, в радіо і телевізії. Єдиний куточок, де дитина може чути щодня рідну мову — це родина. Коли діти не чують цієї мови в родині, вони є в процесі денаціоналізації, асиміляції.

Деякі батьки забувають, що знання рідних мов дає широкий шлях у світ. Знання української мови дає інтелігентній людині доступ до всіх слов'янських мов, бо українська мова стоїть посередині між східніми, західніми та південними слов'янами.

Відомо, що політика Москви і під владою царів, і під режимом комуністів велася й ведеться в напрямі асиміляції, „злиття" українців з мовою „старшого брата".

(Продовження буде)

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО „ГАРВАРД І — ЩО ДАЛІ"

(Порядком дискусії)

У своїй статті „Гарвард — і що далі?" („Свобода" з 22 грудня 1972), пишучи про посилену збіркову кампанію ФКУ для створення Осередку Українських Студій при Гарвардському університеті, д-р Богдан Цимбалістий не лише висловив ряд цікавих спостережень щодо української еміграційної спільноти, але також висунув ідею створення постійнодіючої Української Фундації на базі персонального членства, яке в основному складалося б із жертводавців на Гарвардський осередок. З огляду на важливість справи, порушеної д-ром Цимбалістим, як один із цих жертводавців, я хочу уточнити деякі аспекти його спостережень і підкреслити інші в надії, що вони допоможуть у якійсь мірі в реалізації його задуму, який є безумовно надзвичайно важливим в сприянні розвитку української науки та культури.

На мою думку, успішність збіркової кампанії на Гарвардський осередок, як і попередні збірки на пам'ятник Т. Шевченкові у Вашингтоні, Енциклопедію Українознавства та „Церква в Потребі", доводить, що існують тисячі зрілих під громадським оглядом і відповідальних українських людей (хоч може не все ті самі), які готові жертвувати поважну суму грошей на конкретні цілі чи то для розвитку української науки і культури, чи для конкретних потреб української діяспори. Проте, ці жертводавці мусять бути переконані, що такі цілі мають першорядне значення, що вони представлені компетентними та відданими людьми, і що вони дійсно допоможуть піднести якість і престиж української науки та культури до найвищого міжнародного рівня і тим самим допоможуть зацікавити ширші кола наукових та політичних кругів західнього світу українознавчими студіями і українською проблемою взагалі.

До речі, це повинні мати на увазі такі інституції як НТШ, УВАН, УВУ чи навіть УККА, які мають труднощі у приєднуванні до співпраці професійного молодого покоління і тим більше збирання відповідних фондів на свою діяльність. Справа в тому, що ці інституції не зуміли переконати поважний сегмент нашої громади в тому, що вони спроможні організувати й вести високоякісну наукову роботу чи громадсько - політичну акцію. Факт, що понад сім тисяч громадян уміють розрізняти великі речі від малих і першорядні справи від другорядних, не лише має велике значення для розвитку Осередку Українських Студій при Гарвардському університеті, але також дає підстави сподіватися, що в нашій еміграційній спільноті вдасться ще оживити сенс вартостей в оцінці різних акцій, інституцій і людей чи то в ділянці науки, культури, чи громадсько - політичного життя. В мене немає сумніву, що Гарвардський осередок виправдає сподівання своїх численних і щедрих жертводавців, хоч це може забрати багато часу, тому що творення оригінальних і непроминальних наукових вартостей — це справа довгих років і співпраці широких наукових кадрів. Тому саме для цього потрібний постійний і фінансово забезпечений науковий осередок.

Відповідаючи на питання д-ра Цимбалістого, я думаю, що ми можемо й мусимо створити постійно діючу фундацію. Чи вона повинна мати таке широке поле діяння, про яке пише д-р Цимбалістий, а зокрема, чи вона може базуватися на персональному членстві зі стодоляровими вкладками, яке складалося б в основному з жертводавців на Гарвардський осередок, можна і потрібно дізнатися від самих цих жертводавців, висилаючи їм відповідний запитник. Одначе, мені здається, що, пляннуючи заснування такої фундації, треба мати на увазі кілька основних справ.

Передусім, потрібні ще великі фонди для закінчення розбудови Українського Гарвардського Осередку з трьома катедрами і дослідчим Інститутом. Тому я не певний, чи жертводавці, які себе ідентифікують із розбудовою цього осередку, погодяться жертвувати більші суми на інші цілі. Я переконаний, що все таки поважна частина цих жертводавців буде не лише далі підтримувати розбудову Гарвардського осередку, але також буде зацікавлена в створенні постійно діючої фундації, яка базувалася б не тільки на персональному членстві, але й на збіркових акціях для конкретних цілей, тому що існують науково - культурні потреби, які заслуговують на повну підтримку свідомої частини української спільноти. Така фундація повинна мати обмежені, але суттєві й точно окреслені цілі, які, на мою думку, в основному мають бути в'язані з розвитком української науки і культури. Згадаймо для прикладу: створення музеїв українського мистецтва, театру і фільму (може й двомовного); стипендії студентам українознавчих студій і дотації провідним українським і не - українським науковцям для написання праць з українською тематикою; фінансова допомога різним видавництвам в публікації цінних наукових праць і шкільних підручників; допомога Енциклопедії Українознавства; фінансова допомога в організації міжнародних періодичних з'їздів українистів, мистецьких виставок та літературних з'їздів; фінансова допомога в організації комітету оборони українського імени і інформації української справи серед американського суспільства, а зокрема преси, радіо, телевізії, книжкових і енциклопедичних видань тощо. Розуміється, кожного року члени фундації вибрали б один чи більше з названих проєктів для фінансової допомоги і рішили б, чи така допомога є одноразова чи періодична. Взагалі для успішного існування такої фундації треба подбати, щоб у її проводі стояли особи, які не лише віддані цим ідеям, але які є також провідними одиницями в своїй професійній і науково-культурній галузі, люди, які користуються пошаною чужих та своїх і які здатні поставити загальне добро понад усе інше. Справа в тому, щоб така фундація здобула довір'я серед української спільноти, що зібрані фонди будуть зужиті на високоякісні і суттєві науково - культурні проєкти, якими може гордитися не тільки наша громада тут, але які також можуть мати вплив на розвиток подібних проєктів на Україні. Я думаю, що в цій площині створення такої науково - культурної фундації є справою можливою і надзвичайно потрібною.

Володимир Петришин

Стаття д-ра Б. Цимбалістого „Гарвард — і що далі?" („Свобода" з 22-го грудня 1972 р.) є логічним продовженням його двох попередніх статтей, вміщених у цій газеті. Стверджуючи заник жертвенности й ерозію суспільного думання серед значної частини української еміграції, автор пропонує створити постійну фундацію, членство якої складалося б із жертводавців на Катедру Українознавства при Гарвардськім університеті. Ця організація мала б фінансувати різні суспільно - корисні проєкти. Коли я гаряче підтримую цю пропозицію, я не думаю, одначе, що д-р Цимбалістий вповні з'ясував як причини зросту байдужности еміграційного суспільства, так і потребу створення ще одної організації.

Д-р Цимбалістий вважає що причиною такого негативного стану є переоцінка вартостей деякими членами еміграції. У них матеріяльні та особисті міркування переважають над ідеалістичними та суспільними, а ці останні повинні якраз характеризувати політичну еміграцію. На мою думку, не менш відповідальні за це явище зовнішні обставини — передусім ситуація в існуючих політичних і громадських організаціях. Ці організації опановані людьми, які назовні нібито різняться своїми поглядами, а в дійсності є гомеґонною групою.

Прикмети цих людей загальновідомі: нездібність розуміти проблеми життя українського народу на батьківщині і на еміграції; цілковитий брак толеранції до інакшодумаючих; рішучість у недопущенні будь-кого нового до голосу в цих справах вкінці, патологічне амбіціонерство, яке віддзеркалюється, між іншим у титуломанії та погоні за еміграційними „почестями". Якщо і буває часом акція, яка має спонтанну підтримку всього суспільства, то ці кадри не то що не здібні [illegible]рувати, але, навпаки, її саботують. Розуміється, такий „провід" відштовхує молодь, в першу чергу молоду професійну інтелігенцію, від громадського життя. Хто ж хоче втрачати час і гроші на візантійські інтриги, які, побіч влаштовування ювілеїв, є його головною „діяльністю".

Далі, на мою думку, пропонована д-ром Цимбалістим фундація повинна не тільки причинитися до реалізації вартісних суспільних починів, але й стати об'єднуючим центром для всіх тих елементів, які хочуть оздоровити громадське життя еміграції і пристосувати його до обставин і вимог сучасности.

Ситуація української еміграції де в чому аналогічна з політичною ситуацією в ЗСА. Там також партійні машини довго домінували над політичним життям і внаслідок цього політичні інституції стали байдужими до суспільних потреб. Вони не допускали до голосу молодь, етнічні меншини та жіноцтво і через це споляризували суспільство у два табори. Не маючи можливости висловлюватися в традиційних партіях, незадоволені елементи дали свою підтримку кандидатурі сен. Юджіна Мек-Карті, діяльності Ральфа Надера чи організації Коммон Коз. Демократична партія, як більше прогресивна, зрозуміла скоріше вагу цих течій, і це знайшло свій вислів у кандидатурі сен. Мек-Говерна. Не зважаючи на виборчу програму, ця партія остаточно абсорбувала і злеґалізувала ці рухи. Нема сумніву, що Республіканська партія, щоб затримати свій вплив, мусітиме в якийсь спосіб достосуватися до нових суспільних відносин. В такий спосіб американські інституції дають доказ своєї вітальности, як вони це робили в минулому, коли пристосувалися до нових потреб життя.

Чи зуміє українська еміграція зорганізувати таку фундацію, як пропонує д-р Цимбалістий? Чи стане ця організація платформою для нездеморалізованих кругів громадянства, з якої вони зможуть реагувати раціонально на щораз нові вимоги життя? Чи вдасться цій організації змодернізувати суспільну і політичну структуру еміграції? Нарешті — чи взагалі українська еміграція ще життєздатна?

І. С. Коронецький

УКРАЇНСЬКИЙ ВІСНИК

ВИПУСК VI

Березень 1972

(11)

52. *„Всім, хто цікавиться, крім І. Дзюби, звичайно, відомий В. Д. Коряк — український радянський критик та історик літератури . . . „Багато пройшла шляхів українська література від Шевченка до Шаповала, — говорив Коряк. — Буржуазні поети українські українське художнє слово, українську літературу звели в якесь провалля, з якого виходу не було, всі останні представники української буржуазної письменности — Олесь, Винниченко, Чупринка, — взялися за політику автоматично. Всі ці представники на сьогоднішній день* не можуть зватися представниками української національної культури" *(підкреслення наше — Б. С.).*

(Б. Стенчук, стор. 127-128)

Мабуть, таки не „всім, хто цікавиться", може бути відомий В. Коряк (теж жертва сталінського фіналу „українізації"), бо, незважаючи на його ортодоксальність, у нього також знайшли чимало „ідейно хибного", і його не перевидають зовсім. А тільки при нагоді тягнуть цитатки, найбільш позначені вульгарним соціологізмом, повністю солідаризуючись з такими думками.

Але добрячий крок назад зробили Ви, Богдане Стенчук, якщо, всупереч сьогоднішній літературознавчій науці, не вважаєте Олеся (та, зрештою, і В. Винниченка) представниками української національної культури . . .

∴

53. *„І. Дзюба пише в своїй праці: „Якщо в Радянській Росії давно вже визнано і видано Буніна, то на Радянській Україні про незрівнянно „лівішого" в передреволюційний час В. Винниченка і говорити не доводиться" . . . Ми не будемо полемізувати з Дзюбою щодо видання творів Буніна. Скажемо тільки, що Винниченко був не просто письменником, а ідеологом буржуазно-націоналістичної контрреволюції і її ідеї відображав у своїх творах".*

(Б. Стенчук, стор. 128)

А даремно Ви не хочете полемізувати з І. Дзюбою про Винниченка і Буніна. Бо Винниченко справді був набагато „лівішим" за Буніна і не тільки „в передреволюційний час", як пише Дзюба, а й на еміграції. Якби всякий „націоналізм" без розрізнення ґатунку, не викликав у Вас сліпого страху і такої ж ненависти, Ви могли б усвідомити, що Винниченко до кінця життя був вірний ідеям соціалізму, які Буніну були завжди ворожі. У роки сталінської деспотії Винниченко навіть звертався до Сталіна з відкритими листами, сповненими тривоги за долю соціалізму і за долю українського народу, за що його різко картали праві кола української еміграції (Донцов, наприклад).

Щоб Ви не звинуватили мене в упередженому ставленні до Буніна, послухаймо, що пише уже згадуваний російський емігрант Д. Мейснер, якого вже ніяк не звинуватиш в перебільшенні, скоріше навпаки: „Не так давно в Советской стране вышел еще один сборник избранных произведений умершего в эмиграции И. А. Бунина с замечательным предисловием советского писателя Паустовского. В этом предисловии Бунину выражено максимальное признание и уважание. О бунинских ошибках и заблуждениях, о бунинской любви и ненависти автор предисловия написал с большим пониманием и с предельною мягкостью.

. . . Я думаю, что буду только справедлив, если скажу: советская страна оказалась более понимающей и проникновенной, чем был сам Бунин в том споре, который долгие годы разделял Советскую Россию (для цього пана, що друкується в Москві, поняття Радянський Союз не існує — В. Ч.) и эмиграцию.

На одном эмигрантском собрании в Париже, на котором я был и участники которого с волнением часто о нем вспоминали, Бунин формулировал свое отношение к русской революции словами очень несправедливыми, горькими и, как это часто бывает, когда чувство и страсть оказываются сильнее разума, совсем не глубокими.

Предельно непримиримые и предельно слепые слова произносились иногда Буниним в первые годи эмиграции, когда ненависть была сильнее самой любвы . . . Что-то от этой непримиримости осталось до самого конца жизни знаменитого писателя.

Отсюда (від „страстности характера" В. Ч.) та большая любовь и та слепая часто ненависть, о которых справедливо вспоминают все откровенно пишущие о Бунине (Д. Мейснер, „Миражи и действительность". „Записки эмигранта". Издательство АПН, Москва, 1966 г., стр. 211).

Зрозумійте мене правильно. Идеться не про те, щоб росіяни не видавали Буніна, визначного майстра слова, а про те, щоб Ви і Вам подібні навчилися у „старшого брата" з „максимальным признанием и уважанием" ставитися (бодай після смерти) до митців, які збагачували українську культуру і з якими не соромно вийти в цивілізований світ. До їхніх помилок, як вчать Вас росіяни, треба ставитись „с предельной мягкостью".

∴

54. *„. . . І. Дзюба відносить до розряду забутих і М. О. Максимовича — видатного українського вченого — природознавця, філософа, історика, фольклориста і письменника. М. О. Максимович, відстоюючи дружбу українського народу з російським, тісне єднання і співробітництво двох братніх культур, виступав проти спроби П.О. Куліша фальсифікувати творчість М.В. Гоголя, Т. Г. Шевченка, Г. Ф. Квітки-Основ'яненка, різко громив висунуту українським буржуазним істориком В. Б. Антоновичем так зв. теорію аристократичного походження козацтва".*

(Б. Стенчук, стор. 114-115)

„Максимович Михайло Олександрович . . . — видатний український вчений — природознавець, філософ, історик, фольклорист і письменник. М. виступав за дружбу українського народу з російським, тісне єднання і співробітництво двох братніх культур.

. . . виступав проти спроб П. Куліша фальсифікувати творчість М. Гоголя, Т. Шевченка, Г. Квітки-Основ'яненка.

. . . він піддав нищівній критиці висунуту буржуазним українським істориком В. Б. Антоновичем т. зв. теорію аристократичного походження козацтва" . . .

(„Українська Радянська Енциклопедія", т. 8, стор. 414-415).

Тексти матеріялів з VI випуску „Українського вісника" передруковуємо — за згодою Українського Видавництва „Смолоскип" ім. В. Симоненка — із одержаного з України й опублікованого ним окремим книжковим виданням VI-го випуску цього самвидавного журналу. Передрук іде повністю, без будь-яких змін і скорочень, з дотриманням вжитого у виданні правопису. Книжкове видання можна набувати у ф-ві: Smoloskyp, P.O. Box 6066, Patterson Sta., Baltimore, Md. 21231, U.S.A.

ПРОТОКОЛ

З РІЧНИХ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКІ ВІДБУЛИСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1972 РОКУ, НА „СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(7)

3. Звіти членів Головного Екзекутивного Комітету

ЗВІТ В. О. ГОЛОВНОГО КАСИРА УЛЯНИ ДЯЧУК

Три місяці тому УНСоюз та, зокрема, наш Фінансовий Відділ зазнали великої втрати, коли Всевишній покликав до себе нашого головного касира, бл.п. Петра Пуцила.

По довгих роках безперервного касирства п. Романа Слободяна, це вже другий раз за останніх 4 роки, що з Волі Божої не судилося касирові закінчити повної каденції.

Саме в травні 1968 року пок. Петро Пуцило зайняв був місце пок. Івана Кокольського, який також по двох роках урядування відійшов від нас ненадійно.

Покійний Петро Пуцило був довголітнім союзовцем, бо вже в 1937 році був обраний на секретаря Відділу, а від 1958 року був членом Головної Контрольної Комісії. Він був надзвичайно відданим та активним головним урядовцем який вмів справно пов'язати знання союзових справ з великим досвідом фінансиста. Покійний поставив собі за завдання достосувати господарювання майном УНСоюзу до все нових вимог дня й життя. Це він почав здійснювати, закуповуючи електронічні машини, поліпшення книговедення Фінансового Відділу. Головною метою його фінансової політики було дбати, щоб гроші членів приносили найкращі прибутки і щоб можна було дати членам найкраще й найдешевше забезпечення.

Приготовляючи цей звіт, я старалася по можності упростити його, змінюючи зовсім звіт прибутків і видатків за 1971 і 1970 роки в українській мові.

Хоч уважаю, що цифри говорять самі за себе і що для познайомлення з фінансовим станом нашої організації є конечним вглибитися в усі табелі, подані у звіті, все ж таки реасумую найосновніші дані про фінансовий стан за 1971 рік:

ПРИБУТКИ:

В 1971 році всі прибутки УНСсоюзу винесли суму $5,426,765.12.

Процентово прибутки були з вкладок — 53.1%, від інвестицій — 32.4%, з друкарні й книгарні — 7.4%, від реальностей — 6.8%, а звороти, амортизації й різні прибутки дали .03%.

Порівнюючи з 1970 роком, — в 1971 році зібрано менше вкладок на суму $13,809.91, або на 4.77%.

Інвестиції принесли більше відсотків на суму $90,773.-88, або на 5.45%.

Прибутки друкарні й книгарні збільшилися на суму $3,587.98, а чинші від реальностей зменшилися на суму $14,200.18, або на 3.71%.

Поважну і оправдану тривогу викликає розвиток впливів з членських вкладок. Тоді, коли досі сума зібраних вкладок постійно зростала, а за останніх 5 років збільшувалася від $55,000 до $77,000 річно, у минулому році ми перший раз зібрали менше вкладок, як у попередньому. Наша статистика виказує, що за останній рік ми мали втрати в активнім членстві на 2,048 членів, що й вплинуло на зменшення зібраних вкладок. Висновок ясний: нам треба докласти всіх старань для посилення організації новихчленів, бо тільки так можна завернути цей некорисний розвиток та знову направити вгору лінію прибутків із членських вкладок.

ВИДАТКИ:

В теперішніх часах кожний є заторкнений інфляцією. Також наші видатки віддзеркалюють деякі збільшення помимо того, що ми постійно старалися вдержати їх на поземі попереднього року.

В загальному видатки в 1971 році винесли суму $4,631,414.32 і були менші на суму $404,123.58, або на 8%, як у попередньому році.

Рік 1970-ий був конвенційним роком і ми мали великі видатки, зв'язані з Конвенцією. У тому році також дозріло багато вивінувальних грамот, що з черги вимагало більших виплат.

В 1971 році членам виплачено суму $2,652,426.88, або 57% всіх видатків. Ця сума була на $186,512.33, або на 6.6% менша, як в 1971 році. Виплати дозрілих вивінувальних грамот зменшилися на суму $232,241.75, або на 15%.

На 4%, або $24,596.26 виплачено більше посмертних допомог.

Видатки друкарні й книгарні були більші в 1971 році на суму $4,111.48, а на реальностях виплачено менше $6,791.53, як в попередньому році.

Організаційні виплати зменшилися в 1971 році на суму $52,994.07, або на 12%, через зменшені суми виплаченої організаційної й секретарської винагороди. Зменшена сума виплаченої секретарської винагороди віддзеркалює факт, що зібрано менше вкладок, на яких ця винагорода є базована. Виплачено понад $7,800.00 більше в 1971 році за платні обласних організаторів.

В загальному платні, податки й забезпечення збільшилися на суму $60,567.91, або на 21%. Це збільшення було спричинене у великій мірі утворенням Пенсійного Пляну у Компанії Пруденшіел Іншуренс, яка зажадала першого вкладу суми $66,419.00, як також збільшеними заробітними платнями.

Видатки канцелярійні зросли в 1971 році на $12,281.90, або на 15% через більші кошти виготовлення друків і приборів.

В 1971 році виплачено за три минулі роки канадійські податки від прибутків і вкладок, що збільшило різні виплати на суму $13,088.48, або на 16%.

Треба згадати, що в звітному році вийшов з друку другий том англомовної Енциклопедії Українознавства. Кошти друку 2-го тому та перевидання 1-го, кошти транспорту з Канади та висил книжок покупцям винесли в 1971 році суму $75,452.55.

За 1971 рік продано 505 книжок першого тому, 294 книжки другого тому і 223 комплетів, що дало прибуток у висоті $39, 635.96.

ІНВЕСТИЦІЇ

За минулий рік видано 14 нових гіпотечних позичок і збільшено 6 існуючих на загальну суму $312, 810.85.

В тому часі сплачено гіпотечних позичок на суму $1,065,901.74. Загальна сума грошей, інвестованих в гіпотечних позичках, зменшилася на $753,090.89, або на 9%.

Відсоткова стопа гіпотечних позичок була 7½% в ЗСА і 8½% в Канаді. На день 31-го грудня 1971 року залягали з вплатами 10 гіпотечних позичок, з чого 4 позички були в процесі замкнення.

В звітовому році дозріли й продано 5 бондів на суму $382,037.33, а закуплено 3 уділи й 1 бонд на суму $731,-608.33.

Загальна сума всіх інвестицій в бондах і уділах зросла на $342,549.70, або на 1.3%.

Роблено старання, щоб продати деякі бонди, але найкращі оферти діставали ми тільки на вищевідсоткові бонди, які нам зовсім не було корисно продавати.

Маємо зв'язки з бондовими компаніями, які підшукують нам купців на низьковідсоткові бонди.

На протязі минулого року закуплено 20.000 уділів Компанії Гамільтон Інвестмент Трас, за ціну $4,000.000. Ця компанія інвестує в перших гіпотечних позичках та в позичках під будову нових комерційних приміщень фірми Фуд Фер.

Досі ми одержали вже дві дивіденди, які приблизно рівняються 6% річно.

Других 8,000 уділів закуплено за ціну $94.800 у Колоніял Конвертібел Фонд, що є т. зв. Мючуел Фонд. Ці уділи також заплатили понад 6% дивіденди.

У звітовому році видано 198 позичок на підклад грамот членів на загальну суму $63,642.00, а за цей час члени сплатили позичок на суму $90,408.89. Отже на кінець 1971 року було інвестовано в позичках $535,007.06, на $13,-880.69, (або 2,5%) менше, як в 1970 році.

На кінець 1971-го року інвестиції в нерухомостях виносили суму $632, 282. 47, тобто на $22.878.45, або 3.7% більше, як в попередньому році.

Пороблено багато направ будинків Союзівки і впроваджено штучне охолоджування будинку „Веселка", що піднесло вартість Союзівки на суму $39,704.45.

Одну гіпотечну позичку в Чікаго перебрано до реальностей і продано з втратою. Також підписано контракт продажу реальности при 540 Факс Стріт, Бронкс, Н. Й., і одержано завдаток.

В грудні 1971 року підписано контракт купна електронічних машин фірми Борровс на суму $26,400.00, які якраз тепер закладають в Головній Канцелярії.

На протязі 1971 року збільшено позичку для УН Корпорації Міського Відновлення на суму $1,220,044.91. З кінцем року ця позичка виносила суму $1,509,537.37. Від цієї суми Корпорація платить Союзові 10% річно.

З кінцем 1971-го року, до якого відноситься цей звіт, Український Народний Союз мав $36,600,631.21 майна, на $795,350.80 більше в порівнянні з попереднім, 1970-им роком. У березні цього 1972-го року, як приготовлявся цей звіт, майно УНСоюзу переступило вже $37,000,000.00. Кожний із майже 90,000 членів УНюозу оправдано може вважатись і називатись співвласником мульті-мільйонового майна.

У нас, серед наших громадян, ще й досі часто покутує пересуд, що життєве забезпечення це, мовляв, „гроші для погребника". Поминаючи факт, що раніше чи пізніше на кожного чекає і цей останній видаток, іщо не є дальше від правди. Це доказують цифри цього звіту. Згадаю тільки, що в звітовому часі УНСоюз виплатив повну суму їхнього забезпечення 1,875 живим членам за їхні дозрілі вивікувальні грамоти та признав 1,200 запомог для членів, що нездужали. Значить, УНСоюз послужив фінансово понад трьом тисячам живих членів, не включаючи в це гіпотечних позичок, у порівнянні з 850 посмертними виплатами, що їх одержали спадкоємці померлих членів. Очевидно, цим я аж ніяк не бажала б поменшити важливість посмертних виплат, бо вони часто є єдиним порятунком для тих, що залишились.

На закінчення цього мого першого звіту, що з Вашої волі складаю його за св. п. головного касира Петра Пуцила, якого Всевишній покликав до його останнього звіту, звіту його життя, нехай мені буде вільно ще згадати, що Фінансовий Відділ у звітовому часі, як і завжди, точно і сумлінно виконував свої обов'язки і зобов'язання, працівники цього Відділу співпрацювали та завжди ішли на зустріч потребам і побажанням усіх членів, зокрема відповідальних за працю в терені відділових урядовців, полагоджуючи негайно, часто вже того самого дня, як їх одержали, їхні листи та повідомлення.

В березні цього року ми переступили 37 мільйонів долярів майна. На багатьох прикладах ми бачили і могли знову переконатись, що гроші не тільки „говорять", але і промовляють. З ростом наших фінансів росте наш авторитет, наша повага і наші впливи серед наших американських і канадійських співгромадян. Росте і цей „духовний та матеріяльний добробут" наших членів і нашої громади, що його визначили за ціль УНСоюзу його основоположники. У цьому році ми приготовляємось до перенесення до нових, модерних приміщень, запланованих на бодай 50 років дальшого нашого розвитку. Саме тепер починається модернізація нашого книговедення із застосуванням електронічних машин. Ми в кожному відношенні поліпшуємо і вдосконалюємо нашу службу членам і громаді в тій свідомості, що це є головна запорука нашого дальшого росту і розвитку. Цій меті служать закумульовані в нашій касі мільйони. Ми всі мусимо дбати, щоб ці мільйони постійно збільшувались, бо з цим збільшуватиметься і їхня „мова" у службі нашим членам і нашій громаді та нашому народові.

SCHEDULE SHOWING INCOME AND DISBURSEMENTS FOR THE YEARS ENDING DECEMBER 31, 1970 AND 1971

INCOME	1971	1970	INCREASE or DECREASE
BALANCE FROM PREVIOUS YEAR	$35,805,285.41	$35,477,888.15	
Dues from members	2,882,949.55	2,896,759.46	$13,809.91 —
Dividends from stocks	5,310.00	981.25	4,328.75 +
Interest from banks	8,299.50	2,511.78	5,787.72 +
Interest from bonds	1,173,916.33	1,128,297.26	45,619.07 +
Interest received from certificate loans	21,349.02	20,754.31	594.71 +
Interest received from mortgage loans	470,836.02	502,873.82	32,037.80 —
Interest on loan to U.N.U.R. Corp.	77,997.96	11,516.73	66,481.23 +
Income from printing plant	400,609.22	397,021.24	3,587.98 +
Accrual of discount on bonds	3,752.55	3,542.65	209.90 +
Profit on bonds sold	80.92	97.32	16.40 —
Profit on Canadian exchange	—	53.30	53.30 —
Profit on sale of real estate	—	751.41	751.41 —
Rent received from real estate	368,530.08	382,730.26	14,200.18 —
Reinsurance recovered	6,494.57	362.00	6,132.57 +
Taxes held in escrow	519.94	2,539.65	2,019.71 —
Amount received from death Ben. & End. Mat.	4,200.00	10,000.00	5,800.00 —
Grants returned to Fraternal Fund	—	81.05	81.05 —
Donations received	1,678.44	2,061.67	383.23 —
Sale of books	186.02	—	186.02 +
Mortgage inspection fees recovered	55.00	—	55.00 +
TOTAL INCOME	$ 5,426,765.12	$ 5,362,935.16	$63,829.96 +
BALANCE	$41,232,050.53	$40,840,823.31	

DISBURSEMENTS	1971	1970	INCREASE or DECREASE
Accrued interest paid on bonds	—	$ 3,263.93	$ 3,263.93 —
Amortization of premiums on bonds	$ 8,044.61	7,919.33	125.28 +
Loss on bonds sold	2,810.16	5,444.76	2,634.60 —
Cash surrender	230,622.79	226,126.05	4,496.74 +
Death benefits	654,747.83	630,151.57	24,596.26 +
Additional accidental death benefits (D.I.)	21,500.00	4,700.00	16,800.00 +
Accidental death and dismemberment benefits	5,000.00	5,600.00	600.00 —
Payor death benefits	4,737.13	4,749.53	12.40 —
Endowments matured	1,290,945.65	1,523,187.40	232,241.75 —
Dividend to members	402,545.05	399,522.70	3,022.35 +
Reinsurance premiums paid	10,192.52	10,009.73	182.79 +
Actuarial and statistical expenses	10,448.72	6,472.50	3,976.22 +
Advertising and publications	3,782.29	5,671.10	1,888.81 —
Auditing committee expenses	4,122.05	4,251.85	129.80 —
Bank charges for custodian account	4,076.73	6,774.65	2,697.92 —
Books and periodicals	903.00	743.08	159.92 +
Collection charges on Canadian checks	—	99.05	99.05 —
Corporation tax on premiums and income	39,812.24	12,773.76	27,038.48 +
Depreciation of printing plant & EDP equipment	7,523.03	7,524.02	.99 —
Depreciation of real estate	16,326.00	21,821.43	5,495.43 —
Dues to Fraternal Congresses	1,047.11	991.70	55.41 +
Employee hospitalization plan	17,040.78	14,444.90	2,595.88 +
Employee pension plan	66,419.00	12,465.00	53,954.00 +
Expenses of annual session	14,774.60	8,651.15	6,123.45 +
Field conferences O.T.L.M.	4,952.07	7,056.38	2,104.31 —
Furniture and equipment	3,883.47	3,007.99	875.48 +
General office maintenance and expenses	10,331.01	9,910.08	420.93 +
Insurance	714.00	5,915.29	5,201.29 —
Insurance - Group	5,474.48	11,110.42	5,635.94 —
Insurance - Workmen's compensation	2,068.00	2,731.00	663.00 —
Insurance department fees	1,572.60	19,751.14	18,178.54 —
IBM rentals and services	6,457.86	5,809.20	648.66 +
Investment expenses-mortgages	—	150.00	150.00 —
Legal expenses in litigating claims	220.00	1,433.00	1,213.00 —
Lodge supplies purchased	1,425.36	7,406.11	5,980.75 —
Medical inspections	5,370.88	5,975.95	605.07 —
Loss on Canadian exchange	2,378.28	—	2,378.28 +
Loss on sale of real estate	8,057.13	—	8,057.13 +
Official publication "Svoboda"	177,200.00	176,200.00	1,000.00 +
Operating expenses — Canadian office	1,085.28	1,266.17	180.89 —
Operating expenses — printing plant	401,623.89	397,512.41	4,111.48 +
Operating expenses — real estate	372,946.31	379,737.84	6,791.53 —
Postage	11,293.17	10,186.30	1,106.87 +
Printing and stationery	40,400.05	26,448.16	13,951.89 +
Rent paid for home office	12,000.00	12,000.00	
Rewards to organizers	48,810.10	68,899.41	20,089.31 —
Rewards to special organizers	43,386.30	35,547.94	7,838.36 +
Rewards to presidents and treasurers	2,697.00	3,185.00	488.00 —
Rewards to secretaries	235,414.90	270,008.33	34,593.43 —
Salaries of executive officers	65,500.00	71,000.00	5,500.00 —
Salaries of office employees	170,014.48	160,421.00	9,593.48 +
Special compensation for employees	5,824.00	606.00	5,218.00 +
Supreme medical examiners fee	1,000.00	1,250.00	250.00 —
Tax — Federal unemployment insurance	1,270.75	1,245.42	25.33 +
Tax — Federal social security — witholding	11,060.11	9,683.58	1,376.53 +
Tax — State and city unemployment and with.	1,246.67	1,643.04	396.37 —
Telephone	7,511.41	7,011.08	500.33 +
Traveling expenses — General	28,562.67	29,614.78	1,052.11 —
Traveling expenses — Special organizers	28,160.45	22,993.20	5,167.25 +
Ukrainian publications	35,816.59	38,251.13	2,434.54 —
Youth sport activities (Athletics)	2,687.21	2,969.49	282.28 —
Trust funds disbursed	7,783.34	7,532.30	251.04 +
Interest on trust funds disbursed	622.88	855.17	232.29 —
Convention expenses	—	238,435.90	238,435.90 —
Voluntary paymentcs to indigent members	31,235.00	33,545.00	2,310.00 —
Support (Donations and charities)	10,125.00	15,483.81	5,358.81 —
Scholarships	5,810.33	5,139.69	670.64 +
Donations disbursed	—	3,250.00	3,250.00 —
TOTAL DISBURSEMENTS	$ 4,631,414.32	$ 5,035,537.90	$404,123.58 —
BALANCE	$36,600,636.21	$35,805,285.41	

ЗВІТ ГОЛОВНОГО СЕКРЕТАРЯ ЯРОСЛАВА ПАДОХА

(Закінчення)

Або проблема наших обласних організаторів. Якщо б я сказав, що наші обласні організатори виконали всі завдання, які повинні були виконати, якщо б я сказав, що це є ідеальні люди, то я б зробив дві помилки. Раз, що вони такими не є, а з другого боку, я б їх правдоподібно роззброїв, кажучи: зробили, дійшли до вершка, сідаймо і відпочиваймо. Я хочу ствердити, що немає обласного організатора — (нехай скажуть три панове які є тут і той четвертий, якого я запросив на бенкет, щоб на нього подивилися, п. В. Оріховський), з яким я не мав би контакту обов'язково раз на тиждень особисто або телефонічно. Ми обговорюємо кожну проблему, кожне слово їхнього звіту. Є речі, які ми могли б краще зробити, але не можемо, їх кривдити, коли будемо вираховувати, скільки коштують їх члени. Підрахуйте ті години, коли вони з поодинокими секретарями роблять курси, підчисліть це, кільки разів вони є там, де захитані Відділи, щоб збирати вкладки. Я тут маю копію оголошення однієї з більших організацій, яка пропонує, тут є написано, що вони організують і стягають членів і організаторів. Пишуть: організаторам 120% річної вкладки, першого року, бонуси і інше в дальших роках. Ви маєте між нами одного обласного організатора, який працював в чужій компанії 6 чи 8 років, який це потвердить. Візьміть перший ліпший шматок газети, де говориться про організаційні справи. Вже нині не хочуть аґенти працювати за саму комісію. Нині агенти не хочуть лише перші два місяці чи пів року бути фінансованими. Ці, що є на комісовому, жадають ґарантованої платні. В тому напрямку йде життя. Я можу сказати, що напевно ані я, ні обласні організатори не зробили геройських діл, але хочу сказати, що вони чотири, на жаль, тільки чотири обласні організатори, бо минулого року ми втратили двох, тримають на своїх плечах щонайменше 75% організації. Без них я дійсно був би затривожений. Ми занадто ощаджуємо. Наприклад, ми мали минулого року ще 16 постійних організаторів, а тепер 4. Екзекутива рішила і я їх повідомив, що коли кожний з них не буде давати 5-10 членів місячно, то ми їх не вважатимемо постійними організаторами. До того, ми обрахували, що бонуси звичайним організаторам, часто приносять більше як постійним організаторам, тим більше, що відділові організатори за 25 членів одержують одно-тижневий побут на Союзівці. А ряд постійних організаторів, на яких ми б спиралися, то є вже стабілізація. Я просив Екзекутиву, щоб їм признати Союзівку. Ми їм цього не дали і в той спосіб ощадність наша коштує нам втрату 12 постійних організаторів, а до того Організаційний Відділ лишився з чотирма, а не шістьма обласними організаторами. Останній, що відмовився від посту постійного організатора цього тижня є Б. Зорич, бо обчислив, що він, як відділовий організатор, дістав би більше 300 дол., як він дістав чи має дістати як постійний організатор. Є ще одна — проблема Округ. Чотири чи три конвенції стверджували, що нам треба ввести до статуту посереднє звено — Округи, бо вони будуть посередниками між Головною Канцелярією і Відділами. Три конвенції радили над тим і не врадили, хоч вважали, що це є така проблема. З другого боку, ми часто говоримо, що найбільше нещастя наше — Округи. Якби Округи нічого іншого не робили ,тільки два рази в році, як воно буває, скликали своїх членів, зокрема своїх секретарів, підшукали залю, зробили невелике прийняття, запросили нас і дали нам змогу до них говорити, це вже велика поміч. Чим заступимо це? Ми, головні урядовці бачимося зі секретарями тільки раз-два на рік, замість раз на чотири роки на конвенції і вислухаємо всі їх жалоби, щоб з ними вони на конвенцію не йшли. Ми мусимо з ними десь зустрічатися, але якщо ми хочемо мати повну користь з Округ, ми мусимо зробити з них інституції, бо замало, щоб вони прийшли на збори і послухали головного урядовця чи обласного організатора. Останньо було рішення Екзекутиви, що ніякій Окрузі за ніякі збори не звертаємо оплати за залю, яку вони платять за збори. Ми мали ряд Округ, які сказали: зборів не скликаємо, включно до Ню Йорку, або ви нам заплатіть за залю. Також важко зрозуміти, як можна було досі не придбати бодай у великих центрах союзових домів, про що п. Сенатор говорив відносно Торонта. Я маю цілий ряд інших справ, а час пізний. Ми плянували минулого року, що ми влаштуємо доповідь про організаційни справи і ми будемо дискутувати. Я маю цілий ряд проєктів і я сподіюся, що може вдасться нам таку доповідь — не з критикою — тільки позитивну мати. Сядемо навколо довгого стола, може лучше навіть як поодинокі комісії, та порадимося всі. Я з великою охотою дам основну доповідь про ці організаційні справи.

З черги ведучий нарадами заступник головного предсідника проф. Іван Телюк просить до звіту головного касира мгр Уляну Дячук.

Любомир Винар

ДОСЛІДИ ІСТОРІЇ УКРАЇНЦІВ У ЗСА У КЕНТСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У „Свободі" з 14-го червня 1972 р. автор цих рядків помістив статтю н. т. „Наукове дослідження українського життя в ЗСА". Ми коротко згадали про наукові пляни новопосталого Центру для дослідження окремих етнічних спільнот в Америці з окремим українським Відділом, а водночас ствердили, що „опрацювання історично метрики життя і діяльности українців і їхніх нащадків у ЗСА належить під сучасну пору до одного з найважливіших завдань". Сьогодні бажаємо поділитися з українською громадою про проведену працю і пляни Центру, які в короткому часі будуть зреалізовані.

Наукові досліди

Одним з найважливіших завдань Українського Відділу є підготовити до видання у 1974 році наукову „Історію українців у ЗСА". Є це збірна праця українських і не-українських науковців, що тематично охоплює усі ділянки життя української спільноти в Америці. Здається, що немає потреби ще раз підкреслювати вагу історичної документації українського життя в ЗСА. Є це одна з найбільше занедбаних ділянок досліду. У порівнанні з іншими етнічними спільнотами ми залишилися позаду. Окремі розділи згаданої праці вже опрацьовує цілий ряд науковців. Членом-консультантом Редакційної Колеґії є проф. В. Галич — один з найбільш заслужених істориків українського життя у ЗСА.

Перша частина історії охоплює українське церковне, суспільне, політичне, наукове, економічне, культурне, професійне й інші ділянки життя. У другій частині будуть подані окремі дослідження життя української громади по більших містах. Другий проєкт становить довідник „Українці в ЗСА", в якому будуть зібрані всі важливіші інформації про теперішній стан українського життя в ЗСА, українські установи, відповідні статистичні дані. Такий довідник плянується видавати що три роки. Ідея довідника не є нова. Деякі групи в Америці (напр. жиди і шведи) видають свої „гандбухи" щорічно і це заповнює поважну прогалину в довідково-інформаційній літературі.

Уже збираються матеріяли до видання обширнішої бібліографії українців в Америці. Такий анотований бібліографічний покажчик є конечним для дослідників суспільних наук і взагалі всіх тих, хто цікавиться науковим дослідженням української спільноти в цій країні.

Запланована програма буде реалізуватися постепенно, у міру наших спроможностей. У короткому часі всі українські установи одержать від нашого Центру відповідний запитник про їхню діяльність. По використанні запитника його здепонується в Архівному Відділі Центру. При тій нагоді хочемо пригадати, що українські установи, церкви, школи, організації молоді й інші вже тепер моли б надсилати відповідні матеріяли про їхню діяльність (ювілейні книги, річні звіти, окремі видання), які будуть використані у вищенаведених працях. Така допомога є потрібна і дуже побажана. Багато корисних діл, активність поодиноких організацій забувається тому, що ніхто не цікавиться відповідною документацією цієї праці. Короткі дописи в українській пресі про діяльність окремих установ і українських громад в різних стейтах, губляться серед статтей з іншою тематикою.

***

Отже вже пороблено конкретні заходи, щоб зреалізувати ці три потрібні проєкти. Віримо, що українська громада відповідно поставиться до цієї справи і допоможе в праці. Це вперше на визначному американському університеті реалізується наукова програма дослідів української громади в ЗСА.

Університетські українознавчі курси

У зимовому семестрі 1972 року перший раз включено в навчальну програму „Історію української еміграції" (3-кредитний курс) з рамени „Гонорс Коледж-у" і Центру Етнічних дослідів. Його подано у формі т. зв. independent studies". У біжучому і наступних кварталах є можливість студіювати загальну історію України, історію української культури і еміграції. Студенти можуть одержати 3 кредити. Вже обговорюється питання впровадження української літератури і мови. Звичайно розгорнення українознавчої програми на Кентському стейтовому університеті залежатиме від участи студентів. Проте є найкращі можливості, щоб таку програму розбудувати і закріпити. Автор цих рядків вірить, що у відносно короткому часі КСУ буде мати цілий ряд українознавчих курсів. Проте наразі наголошується історичні дисципліни. Студенти мають нагоду опрацьовувати окремі питання життя українців в ЗСА.

Бібліотечні фонди

Постепенно розбудовується українознавча колекція в університетській бібліотеці КСУ. Комплетується українська періодика. Асистентом в Українському Відділі працює В. Лесняк, відомий колекціонер і дослідник історії Лемківщини. Завдяки його допомозі одержано багато видань і також підотовляється бібліографія. Деякі видання закуплено. Проте книжковий бюджет бібліотеки обмежений і тому колекцію у головній мірі приходиться розбудовувати за допомогою пожертв (грошових і книжкових) окремих громадян. Кожну пожертву можна відтягнути від федерального податку. Просимо книжки і всю кореспонденцію відносно діяльности Центру висилати на адресу: Dr. Lubomyr R. Wynar, Director, Center for Ethnic Studies, Kent State University, Kent, Ohio 44242.

При грошових переказах треба зазначити, що дана сума призначена на Ukrainian Section. За кожне подароване видання, грошову пожертву виставляється офіційне посвідчення.

Українська Студентська Громада КСУ і допомога громадянства

Досі з великим ентузіязмом до праці Українського Відділу Етнічного Центру КСУ віднеслася місцева Студентська Громада. Завдяки ініціятиві і праці голови УСГ п-ни Оксани Клос і заступника голови п-ни Ліди Боднар переведено збірки на розбудову колекції, улаштовано базар за допомогою українських пань з Кенту і Актону, доходи з якого передано на працю Центру. Висловлюємо повне признання Управі УСГ, яка зрозуміла вагу дослідів українського життя в ЗСА і прийшла з активною допомогою. Це може служити прикладом для інших студентських громад і студентів, які шукають за конкретною працею і завданнями. Також хочемо висловити подяку тим громадянам і нечисленним установам, які зложили пожертву і допомагають в праці. Не улягає сумніву, що треба здобути потрібні матеріяльні засоби, щоб зреалізувати наш плян праці. Тут треба згадати, що Український Народний Союз обіцяв свою допомогу. Здається, що українські щадниці, братські союзи, установи і громадяни, які розуміють вагу історичних дослідів українського життя в ЗСА, повинні перші прийти з відповідною матеріяльною допомогою. Чейже йдеться про історичну аналізу їхнього життя і діяльности. Невже ж завжди українська громада мусить опізнюватися і недоцінювати документації її власного життя. Віримо, що цим разом ми не можемо змарнувати цієї нагоди. Треба причинитися до конструктивного діла і допомогти в реалізації намічених плянів у Кентському Стейтовому університеті. При цій нагоді хочемо попросити людей, які збирають матеріяли до історії поодиноких українських громад і установ у ЗСА, а також пишуть спогади і льокальні історії українських громад, нав'язати з нами безпосередній контакт і стати співробітником у нашій дослідчій програмі. Ми плянуємо мати окремих представників у різних місцевостях, де проживають українці. Також просимо надсилати адреси українських установ із різних місцевостей, щоб можна їх включити у наше дослідження українських організацій в ЗСА.

Передання „Історії України-Руси" Мих. Грушевського університетській бібліотеці. На знімці д-р Г. Кріцер, директор бібліотеки КСУ, Оксана Клос, голова УСГ, Ліда Боднар, заст. голови УСГ і директор Центру КСУ проф. Любомир Винар.

Гай-Су Ког і Рут Петерсон, дві асистентки, у приміщенні Центру КСУ.

„Молода Думка" йде з колядою

Після одного року наполегливих організаційних старань та мистецької підготови хор „Думка" в Ню Йорку презентує громаді нову мистецьку одиницю — „Молоду Думку", яка стане естрадною прикрасою майбутніх імпрез української метрополії.

Початки віднови третьої з черги „Молодої Думки" були незавидні. На оголошення у пресі про віднову дитячого хору на першу пробу прийшло лише двоє кандидатів, з тим, що один із них зразу розчарувався і вже більше ніколи не прийшов. Здавалося, що попри Студію Мистецького Слова, балети, народні танці, лекції музики, українознавчі школи, молодечі організації і т.п. — не буде вже місця для ще одніє̈ї мистецької молодечої організації. Виглядало, що годі буде знайти охочих відповідних кандидатів. Та організатори цим не зражувалися.

Сьогодні „Молода Думка", після одного року існування, має уже понад 50 музично провірених хлопців і дівчат у віці між 8-13 років; пересічний вік — 9 років; майже дві треті — це пластуни, одна третя — сумівці; 75% усіх членів беруть приватні лекції музики. Кожної п'ятниці увечері на проби в УН-Домі в Ню Йорку приходить 35 дітей, а у створеній філії „Молодої Думки" у Квінсі — 23. Вони свої проби відбувають кожної середи увечері у старій церкві Чесного Хреста в Асторії. Обидві групи творять цілість; спільні проби відбувають лише перед самим виступом.

Успіх завдячується зацікавленні батьків, музикальності їхніх дітей, а понад усе — зардяки здібностям і талановитості професійної молодої диригентки Яри Кекіш, яка вміє здобути серця дітей від першої зустрічі із ними та знає, як викликати в них любов до української пісні. Постійний і скорий ріст „Молодої Думки", майже без відпливу здобутого членства, є найкращим доказом цього. Акомпаньяторкою „Молодої Думки" є молоденька піяністка Оксана Куйбіда.

У стадії організування є ансамбль бандуристів „Молодої Думки". Можливо, у дальшому майбутньому це приведе до створення молодечої симфонічної оркестри, відсутність якої відчувається на наших імпрезах після смерти св. п. проф. В. Цісика.

Презентація „Молодої Думки" напередодні 25-літнього ювілею заснування хору є гідним відзначенням світлих роковин Товариства.

Наше громадянство матиме нагоду бачити й чути „Молоду Думку" на її найближчих концертових виступах, а саме:

14-го січня, неділя, год. 1:30 по пол. в українській православній катедрі св. Володимира, 160-170 Захід 82 вулиця.

19-го січня, п'ятниця, год. 8-ма вечора в Українському Літературно - Мистецькому Клюбі при 149 Друга Евню в Ню Йорку.

28-го січня, неділя, год. 5 по полудні на Просфорі хору „Думка" в УНДомі при Другій Евню.

11-го лютого, неділя, год. 4-та по полудні в авдиторії Браєнт Гайскул на розі 45-ої вулиці і 31-ої Евню в Асторії, Н.И. Дохід із цього великого концерту призначено на закупівлю фортепіяна і ремонт заль, у яких відбуваються проби філії „Молодої Думки" в Квінсі.

Богдан Бідяк

Совєтський „Дід Мороз" і діти

Московська „Правда" з 31 грудня м.р. помістила „П'ять запитань дошкільникам". Кореспондент газети відвідав Московський дитячий садочок і поставив дітям декілька запитань, на зразок, „що таке новий рік" тощо.

Одним із запитань „Діда Мороза", ролю якого звичайно в таких випадках виконують комсомольські вожаті з приклеєними бородами, було: „А коли б ти був Дідом Морозом, які б чудеса ти зробив?" Малий Кірюша „зробив би своєю Снігурочкою Маринку", малий Саша сказав, що „зробив би ялинку до самого космосу", а ще менший Олег відповів так, як його — малу дитину — вже навчили в садочку: „Коли б я був Дідом Морозом, то заморозив би всіх білих і фашистів, а всіх наших не заморозив би".

ПАМ'ЯТІ Д-РА ПАВЛА ДУБАСА

Павло Дубас народився 10 лютого 1894 р. в селі Ражнів, пов. Броди. По закінченні гімназії в 1914 р. зразу включився у вир громадської праці, яка на терені 80% москвофільського повіту не була легкою. На початку 1-ої світової війни покликано П. Дубаса до австрійського війська, де старшинську школу в Еґендорфі, Морава, закінчив з успіхом, осягнувши старшинський ступінь, в полку крайової оборони був командантом чоти. В 1918 р. взяв чинну участь в Листопадовім Зриві, пізніше зорганізував військові частини, короткий час був командантом 9-ої Белзької бриґади, в боях якої під Белзом був ранений в лютім 1919 р. По переході Збруча виконував обов'язки команданта Етапної Станції в Міньківцях на Поділлі.

св.п. д-р Павло Дубас

По закінченні визвольної збройної боротьби не міг, як тисячі інших, зжитися з умовинами окупаційної ворожої влади — в році 1921 еміґрував до ЗСА та опинився у Філядельфії. Зразу працюючи фізично, як звичайний робітник, заробляючи на свій скромний прожиток при тому ощаджуючи фонди на студії, які почав 1922 р. на факультеті дентистики Пенсильванійського університету в Філядельфії, закінчив їх 1926 р., осягнувши диплом з докторатом. По скінченні студій, в тім році, одружився з відомою тоді піяністкою Катрусею з діяльної родини Росиловичів, яка єдина в Філядельфії брала участь у всіх академіях і других імпрезах, улаштовуваними нашими організаціями. — Як діловий і сумлінний фахівець д-р Дубас вів свою професійну практику лікаря-дентиста з незвичайною солідністю. Рівночасно при тому д-р Дубас, відчуваючи великий брак інтеліґентних громадян в суспільній ниві, де ініціював і допомагав зорганізувати цілу низку більших громадських і релігійних імпрез, в чому йому допомагала його молода дружина. Д-р Павло Дубас був людиною високої культури, а зокрема незвичайної милої й погідної вдачі та за те всіми люблений.

Між двома світовими війнами д-р П. Дубас належав до найбільше активних наших провідних діячів, разом із відомими громадянами д-ром В. Ґаланом, Дм. Галичином зорганізували першу комбатантську організацію Українську Стрілецьку Громаду, де був довгі роки секретарем в Головній Управі. В 1949 р. брав участь у 1-му З'їзді Українського Воїнства Ню Йорку, на якім змінено назву Української Стрілецької Громади (УСГ) на Об'єднання бувших Вояків Українців в ЗСА (ОбВУА). Д-р Павло Дубас в тій першій комбатантській організації активністю дуже заслужився, головно при зорганізуванні та перепроваджуванні листопадових збірок в користь допомоги Українським Воєнним Інвалідам, побратимам по-зброї, учасникам визвольної боротьби та набуття Дому Інваліда у Львові, що головно завдяки Української Стрілецької Громади зреалізовано.

Д-р Павло Дубас був довгі роки провідним і активним членом багатьох крайових і місцевих установ ,а зокрема Українського Народного Союзу, де був делеґатом на багатьох конвенціях УНСоюзу, на яких вибирано його на секретаря і предсідника тих конвенцій. Багато часу і праці посвячував у зорганізування просвітньо-культурного життя, зокрема в Т-ві Українських Американських Горожан, в 50-річчя якого в 1959 р. зредаґував пропам'ятну книжку, зібравши і оформивши багато цінного фактичного матеріялу про життя-буття української громади в Філядельфії, що будуть джерельними причинками до історії українців в ЗСА. Наприкінці другої світової війни, разом з д-ром В. Ґаланом цікавився злиднями і знищеннями внаслідок воєнної хуртовини, а ще більше тим жорстоким вандалізмом, що на штиках принесли зі собою „братні по крові", визволителі з червоної Москв . Відчуваючи велике горе і нужду наших людей, що опинилися на скитальщині в західній Европі — причинився до зорганізування разом з д-ром В. Ґаланом Злученого Українського Американського Допомогового Комітету (ЗУАДК) в цілі рятунку і допомоги нашим скитальцям в зруйнованій Европі й був вибраним першим секретарем цієї нашої харитативної централі.

Д-р Павло Дубас, один з найвидатніших наших піонерів-професіоналістів і громадян, що впродовж 40 років побіч практики лікаря дентиста, зразково виконував громадську працю серед української спільноти в ЗСА, чим заслужив серед неї на велику вдячність і славну пам'ять.

Сл. п. Павло Дубас помер у п'ятницю 24 листопада, поховано його на українськім цвинтарі в Філядельфії у вівторок 28 листопада 1972 р. в приявності родини і найближчих приятелів.

Згадуючи працю Покійного на зборах Екзекутиви ЗУАДК-у в дні 27 грудня м. р. рішено вшанувати пам'ять покійного д-ра П. Дубаса — фундацією стипендії на суспільні студії й на ту ціль призначено з каси ЗУАДК-у квоту 100,00 дол., склали ще д-р В. і С. Ґалан 100.00 дол., Осип М. і Розалія Ваврів 15.00 дол. і Н. Н. 15 дол. Започатковано стипендію сумою 230.00 дол.

Пожертви на цю стипендію можна надсилати на адресу ЗУАДКу.

Адреса ЗУАДК-у: UUAR-Committee, 1321 W. Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141.

І. П.

Комуністична преса знову виступає проти радіо „Свобода"

Відень. — Пресовий орган комуністичної партії Австрії „Фолксштімме" виступив з критикою діяльности американської радіостанції „Свобода", і ту статтю відразу ж передрукувала московська „Правда" з 26 грудня 1972 р. Комуністична газета в Австрії мала б дістати „таємні вказівки" щодо політики радіо „Свобода", в яких сказано про цілком відомі справи, напр., „Радіо „Свобода" провадить передавання програм до СССР, а також для совєтського військового й цивільного персоналу за кордоном", або: „Програми підготовляються у дев'ятьох відділах радіостанції: азербейджанському, вірменському, російському, татаро - башкирському, білоруському, грузинському, північнокавказькому, туркестанському, українському". Сказано в інструкції для щоденної праці радіо „Свобода", що „всі відділи радіостанції притримуються точки зору народів Совєтського Союзу і підтримують їх стремління до звільнення з-під централізованого диктаторського панування". Між ін., австрійська комуністична партія трактує цю вказівку подивугідно, як „заклик до скинення влади робітників і селян у СССР". Австрійська комуністична газета виявляє стурбованість тим, що радіо „Свобода" мало б так трактувати всі події, щоб „посіяти недовір'я між совєтськими народами і підірвати їхню єдність". Це, очевидно, найбільш непокоїть і орган ЦК КПСС „Правду" в Москві.

Помер охоронець і перекладач при гетьманові Павлові Скоропадському

Джерзі Ситі. — Із Франції повернувся різдвяно-новорічний лист-привіт, що був заадресований Якову Павловичеві Кремісіонові в „Мезон Ретрет Компасіон" у департаменті Уаз. На листі хтось із працівників тієї установи для старих віком людей написав французькою мовою: „Десéде" — „Помер".

Яків Павлович Кремісіон працював у Києві при штабі Гетьмана України Павла Скоропадського, а його формальною позицією при дворі Гетьмана була роля „офіційного перекладача з російської на українську мову і з української на російську". Володів також бездоганно французькою мовою. Чи це було дійсне прізвище – Кремісіон — Небіжчика, не відомо. За кордоном він один час жив у Болгарії та, здається, в Югославії, а потім — у Франції, де в Парижі в 1950-их роках працював лінотипістом для газети „Українець - Час" та для російської газети. Був православного віровизнання, самотній, вирізнявся великою жертвенністю, часто допомагав більше потребуючим знайомим, передавав також іноді допомогу для сл. п. Ольги Петлюри, дружини Головного Отамана Симона Петлюри. Поза тим не брав участи в українському організованому житті. У своєму новому фаху лінотипіста був надзвичайним складачем, до того й знавцем української літературної мови. Захворів у пенсійному віці, коли ще працював при лінотипах, на туберкульозу й був приміщений заходами професійної французької спілки друкарських працівників до дуже доброї лікарні й одночасно дому для старших людей. Там, як повідомляв у листах, займався улюбленим „гоббі" — збирав поштові марки, мав усі поштові марки України й кількох ін. країн Східньої Европи. Не бажав приймати кількадоляррових скромних подарунків на різні свята, інформуючи, що вивчив кіноапаратуру і демонструє для інших хворих кінофільми, за що одержував невелику платню.

Не відомо, коли саме помер сл. п. Яків Павлович Кремісіон. Хто його знав, буде згадувати з вдячністю до кінця ту милу, завжди зрівноважену і незвичайно працьовиту людину, яка й жила для того, щоб допомагати ще біднішим, чим був сам.

(л. п.)

Літературно-мистецький конкурс для молоді у Філядельфії

4-го листопада м. р. тут у виповненій по береги залі Пластового Дому, відбувся вечір читання нагороджених та відзначених творів, що ним завершено недавно проголошений Літературно-Мистецький Конкурс для Молоді. На стінах були розвішені надіслані на конкурс малюнки: між 30-ма мистецькими експонатами була й одна скульптура. Літературних спроб наспіло на конкурс 29. Учасниками конкурсу були дівчата й хлопці увіці від 11 до 18 років.

Літературно - Мистецький Конкурс влаштовано заходами Бібліотеки Пласту і Рідної Школи, що її вже 14 років веде у Філядельфії активний курінь пластунок-сеньйорок „Чортополохи". Від імени управи цієї бібліотеки відкрила вечір Марта Тарнавська, представивши членів конкурсового комітету, Славу Білас та Віру Пак і голову цього комітету та головного ініціятора конкурсу, Людмилу Чайківську. Л. Чайківська проводила вечором, на програму якого складались, крім читання нагороджених та відзначених творів, короткі промови Оксани Ґенґало та Уляни Любович та проф. Петра Меґика, а прикінці виступ із двома народними піснями гуртка юначок „Чорнобривці".

Вечір проходив у помітному напруженні: щойно після всіх виступів і промов, виявлено прізвища переможців та нагороди.

У мистецькому змагу першу нагороду (25 дол.) отримав 13-літній Стефан Кузьма за малюнок на тему „Слова о полку". Другу нагороду (20 дол.) призначено Наталці Пак, третю (15 дол. —Софії Білінській. Дві рівнорядні четверті нагороди по 5 дол. припали Христі Головчак та Тані Німилович. Додаткову окрему нагороду в сумі 15 дол. признано Яремі Скірі за єдину на конкурсі різьбу. Мистецькі спроби оцінювало жюрі, в склад якого входили професор Петро Меґик та мисткині Марія Стефанів і Софія Лада.

В літературному змагу першу нагороду (25 дол.) дістала Уляна Бачинська за нарис „Я його не обвинувачую". Другу (20 дол.)—Наталка Турченюк за оповідання „Різдвяна ніч" та четверту (10 дол.)—Роман Гриців за гумористичний репортаж з Ювілейної Пластової Зустрічі. Було теж чотири рівнорядні п'яті нагороди по 5 дол. Їх отримали: Катря Оранська та Люся Прасіцька за вірші; Ольга Михайлюк та Мотря Бойко за нариси з пластовою тематикою. Крім нагороджених, відзначено ще таких юних авторів: Лесю Максимович, Романа Дубенка, Наталку Ковалишин, Ксеню Одежинську та Андрія Бойка. Всі нагороджені та відзначені твори були відчитані молодими авторами на вечорі. Нестор Максимович відчитав свій невеличкий скеч про лекцію літературн-єдиний твір сценічного жанру. Літературні спроби оцінювало жюрі: проф. Оксана Ґенґало та письменники Уляна Любович та Іван Керницький.

У своєму слові проф. Оксана Ґенґало подала детальну характеристику всіх надісланих на конкурс творів, зазначуючи, що майже всі спроби написані поправною українською мовою. Письменниця Уляна Любович давала поради молодим авторам, як писати і чого вистерігатися. Проф. Меґик підкреслював потребу частих конкурсів для молоді та їхню велику виховну ролю.

Фундаторами нагород були: Щадниця „Тризуб", Кредитівка „Самопоміч", книгарня „Оріон", фірма продажі авт „Форд-Меркюрі", Відділи Товариства Українських Лікарів та Товариства Українських Інженерів у Філядельфії та курінь УПС „Чортополохи".

Конкурс викликав помітне зацікавлення серед молоді та серед її вихованків.

-мрт

У Києві відбувся партійний концерт „народної самодіяльности"

Київ. — У кінці минулого року в палаці культури „Україна" відбувся заключний концерт Республіканського фестивалю самодіяльного мистецтва, в кінці якого зведені хори з оркестрою, разом понад 500 осіб, співали пісню „Герб СССР", а на початок — співали „Ми з тобою, партіє" та „Славлю мою радянську батьківщину". У концерті взяли участь кращі мистецькі ансамблі, групи й одиниці з-поміж аматорів з різних сторін України, включно з Буковиною й Закарпаттям. На концерті були присутні представники ЦК комуністичної партії УССР. „Молодь України" з 27 грудня у репортажі „Розцвітає талантами Україна" назвала концерт „справжнім святом народних талантів". Звучали там „наспівні російські і дзвінкі українські пісні, ритми іскрометних грузинських і молдавських танців." Виступали балалаєчники, домристи, бандуристи, хори, танцюристи, окремі солісти. Всюди на першому місці поставлено російський репертуар, або пісні типу „З іменем Леніна", „Розцвітає колгоспне життя", і навіть „Ой свечора до палуночі", але „чудовим дарунком для слухачів була українська народна щедрівка". Всі виступи закінчилися „сюїтою „Дружба народів", за найновішими вказівками ЦК КПСС.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

Пожертви висилати: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE
1321 W. LINDLEY AVE. PHILADELPHIA, Pa. 19141

У ВЕЛИКІЙ ЧАСТИНІ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ НАСТУПИЛА холодна пора, у деяких стейтах на північному сході й заході випали великі сніги. Одночасно, у Маямі стоїть температура, значно вища нормальної для цієї пори року: тепер там 70 степенів тепла, а звичайно мало б бути в січні 57-58 степенів.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ЗАСТРАЙКУВАЛИ 18 000 УЧИТЕЛІВ початкових і середніх шкіл, вдруге за останні чотири місяці. Понад 250 000 дітей різного віку не матимуть навчання, якщо страйк затягнеться. Міське управління Філядельфії вже вирішило звернутися до суду, щоб він заборонив страйк і дав досить часу для переговорів.

ПІСЛЯ СТРАШНОГО ЗЕМЛЕТРУСУ В НІКАРАГВІ, коли було майже знищене столичне місто Манагва, американський консул у Манагві перебував у стані нервового шоку. У суботу минулого тижня консул Джеймс Гарграв, покінчив життя самогубством, проживши 45 років.

Д-р Іван Козак переобраний на голову Нюйоркського Відділу ОбВУА

Ню Йорк, Н. Й. (І. К.) Останньої суботи, 30-го грудня 1972 р. відбулися тут в приміщенні Українського Літературно - Мистецького Клюбу чергові Звичайні Загальні Збори Нюйоркського Відділу Об'єднання б. Вояків Українців в Америці (ОбВУА). Збори відкрив уступаючий голова Відділу д-р Іван Козак, який привітав приявних та зачитав імена померлих у звітовому періоді 8 членів, а приявні вшанували їх пам'ять вставанням з місць і мовчанкою. Зборами, в яких прийняли участь 30 членів, проводив проф. Михайло Лисогір, секретарював Микола Турецький. Безпосередньо перед звітуванням уступаючих Керівних Органів ред. Іван Кедрин, культурно-освітній референт уступаючої Управи склав коротке звідомлення про перебіг Сьомої Сесії УН Ради, в якій він брав участь як делеґат Громадського Сектора та якою він проводив. Крім нього у згаданій Сесії брав участь другий член Відділу ОбВУА Ню Йорк, д-р Степан Ріпецький в характері голови Резолюційної комісії. Про діяльність уступаючої Управи за час від 6-го березня 1971 р. склав її голова, він же і референт Суспільної Опіки, д-р І. Козак. Відділ начислює 92 члени. Померли 8, приступили 5 нових членів. Управа відбула 5 засідань та 6 членських сходин з доповідями, в тому числі одні святкові для відзначення 46-ої річниці трагічної смерти св. п. Головного Отамана Військ і Фльоти УНР Симона Петлюри. Управа і члени Відділу взяли участь в академіях, маніфестаціях, ювілеях, бенкетах, похоронах та інших подіях загально-громадського характеру, часто з організаційним прапором. Голова і його заступник ген. Аркадій Валійський, інколи також інші члени Управи виконували різні репрезентаційні функції в 90 випадках. Протягом звітного періоду вислано 200 листів та 540 листівок з повідомленням про членські сходини тощо.

У ділянці суспільної опіки Управа Відділу переводила щороку зусиллям своїх членів при допомозі деяких інших організацій традиційні листопадові збірки на Дар Українському Воєнному Інвалідові. Всі ці збірки, переведені протягом звітного періоду принесли показну суму $ 6,332.21. При цьому відзначилися особливими успіхами: проф. Роман Чубатий, ген-хор. Аркадій Валійський, д-р Іван Козак і сот. Иоахим Вишневецький. В цій ділянці був дуже діяльний також д-р Григорій Ничка, який добровільно відвідував хворих побратимів. Касове звід. склав скарбник, майор Іван Винник: В прибутках було $ 641.19, у витратах $ 581.39; сальдо 30-го грудня 1972 р. $59.89.

За Контрольну комісію звітував підполк. Захар Івасишин, який запропонував схвалити уступаючій Управі абсолюторію з окремими подяками голові та скарбникові. Цю пропозицію збори схвалили через аклямацію. Після того обрано нові керівні органи в тому самому складі з однією тільки зміною, спричиненою смертю св. п. о. Миколи Вояковського.

Обраний і переобраний особовий склад керівних органів Відділу такий: голова та референт Суспільної Опіки—сот. д-р Іван Козак, заступник голови-генштабу ген-хор. Аркадій Валійський; секретар - Микола Турецький; скарбник-майор Іван Винник; культурно-освітній референт- Іван Кедрин-Рудницький; вільні члени; проф. д-р Сава Никифоряк і майор Яків Фартушний; заступник-проф. Роман Чубатий; прапороносець- Ігнат Камянка. Товариський суд: голова-проф. Михайло Лисогір; члени- д-р Степан Ріпецький і д-р Григорій Ничка, зас.упник - д-р Василь Палідвор. Контрольна комісія: голова - підполк. інж. Захар Івасишин; члени- підполк. Дмитро Бакум і інж. Дам'ян Захарченко; заступник-сот. Олекса Демченко. Представники до Координаційного Комітету Українських і Українсько-Американських Комбатантських Організацій Великого Ню Йорку: д-р Іван Козак і інж. Юрій Тамарський. Представник до Комітету Об'єднання Українсько - Американських Організацій Великого Ню Йорку, - Метрополітального Відділу УККА- д-р Іван Козак.-

Збори закінчено відспіванням українського національного гимну:-

І. К.

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 ву.

● **З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку** повідомляють, що в п'ятницю 12 січня відбудеться там вечір у пошану Катрі Гриневичевої, при чому участь у тому вечорі візьмуть Йосип Гірняк, Григорій Костюк, Уляна Любович і Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької. Початок о год. 7:30 веч.

Вступайте в члени УНСоюзу!

Ділимося з Приятелями і Знайомими
сумною вісткою, що в Дрогобичі, Зах. Україна,
помер у дні 9-го грудня 1972 р.,
на 79-му році життя

МАРІЯН ҐАВДЯК

був. гімназійний учитель у Станиславові.
В. И. П.

ПРИЯТЕЛІ в ЗСА

Дня 27-го грудня 1972 року,
після довгої і тяжкої недуги, на 73-му році свого життя,
упокоїлась у Бозі
моя Найдорожча ДРУЖИНА

ЛІДІЯ ТОПАЛОВА
з дому Сімонова-Семенюк

Осиротила мужа, брата з дружиною в Детройті, племінника і двох племінниць, сестру Ольгу Карасюкову в Польщі і сестру Віру Андрущекову в Україні.

Нехай земля прибраної батьківщини буде Їй легкою!
Горем прибитий муж:

МИКОЛА ТОПАЛІВ

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої і Незабутньої
ДРУЖИНИ, МАМИ і БАБУНІ

бл. п.
МАРІЇ КОГУТЯК

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА ІЗ ПАНАХИДОЮ

дня 16 січня 1973 р. о год. 8-ій ранку

в ЦЕРКВІ СВ. ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО
в ЮТИЦІ, Н. Й.

Про молитви за спокій Покійної просять:

муж — ВОЛОДИМИР
син — ВСЕВОЛОД із дружиною ЛІДОЮ
і дітьми: РОМЦЕЮ і ЮРЧИКОМ

В СЬОМУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, ДІДУНЯ і ПРАДІДУНЯ

бл. п.
о. ІВАНА ШЕХОВИЧА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

у ВІВТОРОК, 9-го СІЧНЯ 1973, о год. 7:30 рано;
у П'ЯТНИЦЮ, 12 СІЧНЯ 1973, о год. 7:30 рано
в ЦЕРКВІ СВ. КОНСТАНТИНА
в МІННЕАПОЛІСІ, Мінн.

Родину, Приятелів і Знайомих просимо про молитви за душу Покійного.

ОЛЕНА ШЕХОВИЧ — дружина
ДАРІЯ в ІВАН ЯНОВИЧІ — донька і зять з родиною
ЛЕВ ШЕХОВИЧ — син з родиною

УКРАЇНСЬКЕ ЛІКАРСЬКЕ ТОВАРИСТВО ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
ВІДДІЛ В ІЛЛІНОЙ

ділиться сумною вісткою, що в День Різдва Христового
за старим стилем, в неділю, 7-го січня 1973-го року,
помер трагічно в автомобілевій катастрофі

СВ. П.

Д-р ВІКТОР К. САЙКЕВИЧ

активний член Т-ва і бувший голова Відділу, наш Друг і Приятель.

Висловлюємо глибоке співчуття для Вельмишановної Дружини та ближчої і дальшої Родини.

Хай американська земля заступить Йому рідну!

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА і БРАТА

бл. п.
МИХАЙЛА ПОПЕЛЯ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в ЧЕТВЕР, 11-го СІЧНЯ 1973 р. о год. 8:30 рано
в Церкві РІЗДВА ПРЕЧИСТОЇ ДІВИ МАРІЇ
в НЮ БРОНСВІКУ, Н. Дж.

ПАНАХИДА

буде відправлена
в НЕДІЛЮ, 14-го СІЧНЯ 1973 р. о год. 11-ій рано
в ТІЙ САМІЙ ЦЕРКВІ.

Просимо про молитви за спокій Його душі.

ОЛЬГА — дружина
НЕСТОР — син
ІВАН — брат

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, БРАТА, ВУЙКА,
СВАТА, КУЗИНА і ШВАГРА

бл. п. д-ра
БОГДАНА Я. ЛЕВИЦЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДОЮ

в СУБОТУ, 13-го СІЧНЯ 1973 р. о год. 11:30 р. в Церкві СВ. ТРОЙЦІ, 288 Vanderbilt Avenue, Staten Island, N.Y.

в П'ЯТНИЦЮ, 12-го СІЧНЯ 1973, в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, о год. 6:30 ранку; в Церкві ПРЕСВ. РОДИНИ в ЛОНГ АЙЛЕНД СИТІ і в ЕДМОНТОНІ, Канада.

Про молитви в цей день за спокій душі Покійного просять

ДРУЖИНА
ДІТИ, ВНУКИ
і РОДИНА

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. д-ра
БОГДАНА ЛЕВИЦЬКОГО

довголітнього члена Управи, старшини І УД УНА
буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

в суботу, 13-го січня 1973 року

о год. 11:30 ранку
в Укр. Кат. Церкві ПРЕСВЯТОЇ ТРОЙЦІ
при 288 Vanderbilt Ave., Staten Island, N.Y.

Проситься Членів і Громадянство про участь в Богослуженні.

УПРАВА БРАТСТВА „БРОДИ-ЛЕВ"
в НЮ ЙОРКУ

Доїзд з Staten Island — автобуси ч. 103 або 104 до Vanderbilt Avenue.

Замість квітів на свіжу могилу
нашого Дорогого Приятеля

бл. п. інж. РОМАНА ГОЙДИША

складаємо на фонд „Церква в Потребі"

сотник Зигмунт Б. ОЛЕКСИН	$20.00
інж. Роман і Мирослава ГРАБЕЦЬ	20.00
інж. Іван і Стефанія ФУР	10.00

●

ВП. Дружині і всій Родині складаємо наші щирі співчуття.

ПОДЯКА

В дні 8-го липня 1972 перестало бити добре серце
Найдорожчого МУЖА, БАТЬКА, БРАТА і ШВАГРА

бл. п. ЮРІЯ КОРИТКА

Ми всі, по такій невимовно болючій втраті, складаємо щиро-сердечну подяку всім Тим нашим Приятелям і Знайомим, що в ті, важкі для нас дні, приносили нам поміч і розраду та не жаліли труду брати особисту участь, так у Панахидах, як і в похоронних обрядах.

Дякуємо зокрема о. д-рові Павлові Івахові, о. д-рові Юліянові Кубієві та о. Пилипові Грушецькому за відправлення Панахид, як і похорону та за їх слова потіхи і розради.

П-ні Оксані Бережницькій та д-рові Михайлові Лозі щире спасибі за ті зворушливі слова, виголошені під час тризни, в пам'ять покійного Юрія.

Дякуємо всім Тим Дорогим учасникам похорону, що склали свої пожертви „замість квітів" на могилу Покійного на наші національні потреби (НТШ — Сарсель та „Церква в Потребі").

Щиро дякуємо Всім Тим, що прислали свої вислови співчуття і розради на руки дружини чи членів родини.

Хай Господь Всім, Вам за Ваше щире відношення до нашої трагедії, щедро винагородить.

РОДИНА

Ювілейний концерт хору „Трембіта" в Детройті

Хор „Трембіта" виступив у своєму мішаному складів двох частинах програми. Перша частина, разом з симфонічною о р к е строю скандинавців, вміщувала в собі два твори старіших композиторів: П. Ніщинського „Вечорниці" з меццо-сопраном Мирослави Брездень і тенора М. Костюка — солістами, і М. Лисенка „Туман хвилями лягає" (з опери „Утоплена") та твір сучасного музики, Г. Жуковського „Над Дніпром". Два перші твори відомі, але їх можна слухати в безконечність, особливо, коли їх передають добрий хор, вправні оркестранти, співають добрі солісти і коли керує ними тонкий музичний знавець, вимогливий дириґент, а таким є д-р Б. Кушнір. „Над Дніпром" твір новий, вперше виведений в Детройті, полонив слухачів своєю чудовою романтикою і красою, а закріпили те дібрані солісти — сопрано Галина Кравченко і тенор П. Гончаренко, що в'язались з хором і оркестрою в мелодійну однісіть і переливались в дуети. Не даром публіка хотіла ще наддатків, але воно не сталось.

Фіналом 1-ої частини була поява на сцені голови „Трембіти", В. Дигдали. Він промовив: „Цим концертом відзначуємо наші 15-ті роковини, тяжкої, наполегливої праці. Мені приємно вітати всіх співаків, зокрема колишніх, за їхній відданий труд. Ми маємо тепер трьох містоголов: В. Гнатчука — чол. хору, Д. Кукуровську — жіночого хору і С. Дубову — театрального гуртка. Я запрошую їх і ще інших, що згодом назву, прийти на сцену для вручення їм грамот подяки". Коли вручили грамоти, голова сказав: „Від 10-ти років музичним провідником, нашим дириґентом, є д-р Б. Кушнір, професор Детройтського університету й єдиний член - українець Мічиґ. Комітету Культури. Між 1962 і 67 роком дириґентом чоловічого хору був інж. Я. Филипів і йому належиться подяка за труд для хорового мистецтва. Але першим нашим мистецьким керівником і дириґентом хору був К. Цепенда протягом п'яти років. Пізніше створили театральний гурток з артисткою українських театрів на Батьківщині К. Бранкою-Кривуцькою у мистецькому проводі. Ми ґратулюємо їй, як також за мистецьке керування квінтетом „Підгірянка" С. Колодницькій. Була вона заступником голови довгі літа, працюючи для нашого хорового гурту. Піаністки Лідія Соя і О. Дубрівна-Соловій це акомпаньяторки хорові „Трембіта". Та ще була одна людина, на яку ми клали великі надії. Це був Олег Хміль, який виїхав до Канади. Ті, що тепер не зголосились по грамоти, вишлемо їх до дому". Відтак голова відчитав телеграму, що йому вручили, від хору „Дніпро" в Клівленді з ґратуляцією. Заступник голови В. Гнатчук, який обняв провід, висловив передусім подяку голові В. Дигдалі, що сповняв пост протягом 8-ох років (з перервами) і вручив йому грамоту, як теж двом іншим кол. головам: інж. Б. Сторожукові (6 років) і інж. Е. Турянському (рік). Вревші В. Дигдало, висловивши англ. мовою вдячність Скандинавській Симфонічній Оркестрі за співпрацю, згадав її дириґента В. Саволю і през. Дж. Голма.

Після павзи Ансамбль Українського Народного Танку під керівництвом И. Драґінди - Кульчицької, при акомпаньяменті В. Козара, музичний аранжер М. Лісківський, виступив з цілою низкою групових танків. В Ансамблю було 16 дівчат і 16 хлопців у гуцульських строях і вони виконали 5 мальовничих сцен. Після першої картини зі спокійними рухами і ритмічними фігурами, зростала динаміка і розмах танцю аж до головокружения бадьорим гопаком в останньому виступі. Між ними була коломийка (6 дівчат і 6 хлопців), дівочі танці (16), зупинені врешті 16 леґінями, що вступили аркановим ланцюгом з-поза куліс, здобувши для своїх танків сцену. И. Драґінду, коли появилася по закінченню виступу танцюристів на сцені, видці грімко оплескували, дякуючи за велику насолоду, яку їм дала молодь, її фантазію в композиціях багатьох танців, за енерґію та роботящість в навчанні від літ народних танків.

Концерт закінчив мішаний хор, цим разом без оркестри. Він познайомив слухачів з останніми невідомими творами великої краси з України. Це були: Майчика — „Спів у Карпатах", А. Кос - Анатольського „Як цимбали обізвуться" з барит. сольом В. Кучера і веселе „Невдале залицяння" Євг. Козака, де солістами були Гончаренко і бас Б. Тарновецький.

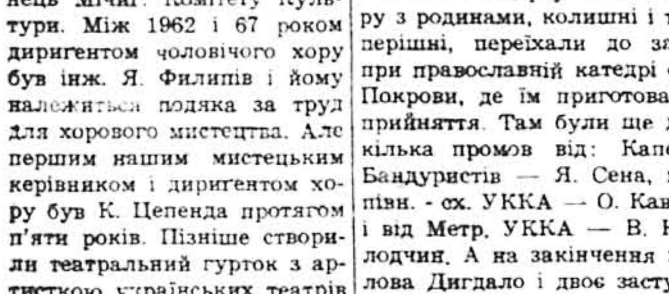
Ірина Бараник і Марійка Феденко внесли на сцену кіш квітів, дарунок у ювілей обох УККА „Трембіті", і вручили дириґентові Кушнірові. А від „Трембіти" арт. Бранка - Кривуцька отримала букет червоних троянд.

Після концерту члени хору з родинами, колишні і теперішні, переїхали до залі при православній катедрі св. Покрови, де їм приготовано прийняття. Там були ще декілька промов від: Капелі Бандуристів — Я. Сена, від півн. - сх. УККА — О. Кавка і від Метр. УККА — В. Колодчин. А на закінчення голова Дигдало і двоє заступників — В. Гнатчук і Стефа Дуб відчитали прізвища всіх членів хору, піаністок і інших заслужених, яким вручено, спеціяльно зроблену для 15-ліття, відзнаки: золота арфа на чорному тлі з золотим обводом.

В. Несторович

ПІЯНІНО З КОНВЕЄРА

У Чернігові на фабриці музичних інструментів ім. Постишева наладнали „вперше в СССР" фабрикування інструментів шляхом конвеєра. Що 8-м годин у кінці головного конвеєра сходить нове піяніно під назвою „Україна", яке користується популярністю і за кордоном, про що повідомляли „Ізвєстія" з 16 листопада: „Велике популярністю користується також чернігівська бандура, який недавно був присвоєний „Знак державної якости". Чернігівські бандури за оцінками закордонних фахівців, занадто важкі.

ВІСТІ З ТОРОНТА

В обороні Нескорених. — Заходами Комітету оборони людських прав, створеного з ініціятиви українських молодечих організацій у Торонті, відбулася у суботу 11 листопада 1972 р., о год. 3-ій по пол., на площі перед міським ратушем, маніфестація в обороні Юрія Шухевича й інших Нескорених в Україні. Маніфестація проходила під патронатом КУК в День пам'яті полеглих у двох світових війнах канадських вояків, в тому і українців, які боролися і загинули в обороні свободи не лише в Канаді, але і в усіх країнах світу. Маніфестацію відкрив мгр Ю. Шимко, вказуючи на обставини в Україні та ціль маніфестації, повне арештування Ю. Шухевича та цілий ряд інших українців, головно письменників і культурних діячів. Учасники маніфестації підписували петиції до канадського уряду, які, на закінчення маніфестації, прочитав голова Комітету А. Бандера. Головним промовцем на маніфестації був приятель Ю. Шухевича з концтаборів Авраам Шіфрін з Ізраїлю, який 10 років перебував у совєтських тюрмах і концтаборах, зустрічаючи там багато українців, а зокрема митрополита (тепер Верховного Архиєпископа й Кардинала) Кир Йосифа, д-ра В. Горбового, Михайла Сороку, Юрка Шухевича та багато інших. Між учасниками маніфестації були: Преосвящений Владика Ізидор, протоієрей о. Ю. Ференсів, д-р Р. Малащук, голова ГУ Ліґи Визволення України, д-р М. Мицик, голова КЕ Українського Національного Об'єднання, інж. Б. Максимець, голова Відділу КУК, кандидати на міських радних і мейора та цілий ряд визначних громадян, представників організацій. Наспіли телеграми від прем'єра Канади П. Труда, яку прочитав посол д-р С. Гайдаш; від лідера опозиції Р. Стенфілда, Жидівського Конгресу та від алдермана Ротерберга, кандидата на мейора міста. Маніфестацію закінчено відспіванням українського національного гимну. У ній участь взяли тисячі людей з Торонта й околиці.

Дискусійний панель. — Заходами Суспільної Опіки відбувся в середу 22 листопада 1972 р., о год. 7:30 веч., у приміщенні школи церкви св. Миколая панель на тему „Чи година триває сім днів для нашої молоді?" Дискутантами панелю були: о. Т. Гарасимчук, п-і С. Скаб, Я. Креховецький і п-і Л. Кузь. Панелісти заторкнули цілий ряд питань, які відносяться до проблематики виховання молодого покоління, підкреслюючи впливи: родини, церкви, школи і організацій. Панель відкрила голова дискусійного клюбу п-на М. Скаб, проводила ним п-на Оля Купловська. З запитами і дискусією виступали кільканадцять учасників. Учасників панелю не було багато, переважала молодь.

Доповідь проф. Р. Жука. — Професор архітектури МекГільського університету в Монтреалі Радослав Жук виголосив 5 листопада 1972 р. у Літературно-Мистецькому Клюбі доповідь-лекцію про архітектуру і її примінення у будівництві наших церков і народних домів п. заг. „Завдання сучасної української архітектури". Доповідь ілюстровано прозірками. Вечір відкрила голова Клюбу інж. Л. Вертипорох, доповідача представив архітект Ігор Стецура. Проф. Радослав Жук є автором багатьох проєктів українських церков, будованих у модерному стилі, напр. церкви Пресв. Євхаристії на сході Торонто, яка є атракцією туристів. Він проєктував будинок американської амбасади в Лондоні, павільйон на „Експо" в Монтреалі та багато інших.

Мистецька виставка. — Мистець Петро Сидоренко влаштував виставку у власній мистецькій студії, яка тривала від 10 до 19-го листопада ц.р. і яку відвідало цілий ряд людей, яких цікавить не тільки мистецтво, але й праця нашого мистця, який вже і попередньо мав дві успішні виставки в інших містах Канади. На виставках мистець Сидоренко показав багато краєвидів околиці Ґрефтону і Кобурґу та багато портретів місцевого населення: дітей, молодь, фармерів, інтеліґенцію. За виконання портретів визначних діячів української культури, мистець Сидоренко одержав признання і нагороду. Портрет Волтера Кюрі, професора Трент університету в Пітерсборо, д-ра Пітера Свана, кол. директора музею в Торонто, славного скрипаля Степана Старика, останнього мистця з групи сімох А. Джексона, китайської танцюристки Иве-Гуа Йонг, Цезара Невашіна, індіянина з Монтреалю, славного майстра човнів-канук, і багато інших. Як відомо, мистець П. Сидоренко веде постійну малярську школу, де виховує цілий ряд здібних наших мистецьких талантів.

30-річчя Архипастирського Служіння. У листопаді м.р. уся Українська Греко - Православна Церква в Канаді відзначує 30-річчя Архипастирської праці Первоієрарха, який заступає померлого недавно Митрополита Іларіона, Високопреосвященнішого Архиєпископа Михаїла, Владики Східньої Канади з осідком у Торонті. Із цієї нагоди вірні православної Церкви приготовляються до особливих відзначень признання поклону і подяки своєму Архипастиреві. З радістю вітаємо Високопреосвященнішого Владику, бажаючи йому довгого і міцного здоров'я.

Провінційна Рада КУК На нараді представників Відділів КУК Онтарійської Провінції, яка відбулася 18 листопада м. р. у Торонті, покликано до життя Провінційну Раду КУК, яку очолив молодий адвокат Б. Онищук. Заступники голови: д-р. Климашко з Гамільтону і п. Яремович з Оттави, секретар — проф. Дершко, фінансовий референт — д-р О. Бойко, культурно - освітня референтура — д-р Б. Стебельський і Лев Коссар, шкільна референтура — проф. Д. Струк, мгр М. Вавришин і І. Боднарчук. Участь у нарадах взяли голова Централі КУК д-р П. Кондра, та почесний голова КУК о. д-р В. Кушнір і гість з Ізраїлю Авраам Шіфрін.

Шевченківський Концерт Старанням Координаційного шкільного осередку в Торонті, постав Міжрідношкільний Шевченківський Комітет, для влаштування концерту, присвяченого Шевченківським роковинам у 1973р. 18-го березня 1973 р. Комітет приступив до підготови та закликає все українське громадянство, всі організації стриматися від влаштування у цьому дні інших імпрез, а всі громадно віддати честь Пророкові України — Шевченкові.

Вечір Мистецького слова, пісні й думи. 5-го листопада м. р. вже заздалегідь заповнена велика заля, очікувала сьомої години, коли на сцені мали появитись виїмкові виконавці „Вечора Мистецького слова, думи і пісні". У програмі: Йосиф Гошуляк, бас, при акомпаньяменті Тетяни Ткаченко, квартет „Верховина" при акомпаньяменті Степанії Жовнір - Клос, та рідкий гість з Ню Йорку — Йосиф Гірняк. Співав квартет „Верховина" під проводом О. Глібович. Виступав відомий співак Й. Гошуляк із своєю програмою, п-і Ткаченко із сольовим виступом на піяні вийшла знаменито, хоч не цілком воно дописувало. Невгасаючими оплесками вітали присутні артиста Йосифа Гірняка, так у мистецькому читанні „Камінного Хреста" Стефаника, як і у ролі Гриця Зозулі. Душею і організатором цього вечора був актор В. Довганюк, який по закінченні програми проводив товариською зустріччю. Участь у ній взяли біля 50 осіб.

Помер д-р К. Ващук. Ненадійно розійшлась трагічна вістка, що 15 листопада м. р. несподівано помер на 80-му році життя, визначний громадянин адвокат, колишній старшина Українських Січових Стрільців, активний член багатьох суспільно - громадських, політичних і церковних організацій св. п. д-р Корнел Ващук. Був це великий і несподіваний удар для дружини і рідні, бо не тільки здається, вчора Покійний був активний у кожній ділянці життя, ще тому тільки тиждень він брав активну участь у Конґресі Українців Католиків, ще тому кілька днів він з цікавістю слухав доповіді Авраама Шіфріна з Ізраїля, а тут прийшла вістка про його смерть — прикладного батька,мужа, громадянина. Панахиди за спокій душі відправлялися у похоронному заведенні Заліщука, а похоронні відправи і відпроваджения тлінних останків на цвинтар „Проспект" відбулися у суботу 18 листопада ц.р. На вічний спочинок св. п. д-ра К. Ващука супроводили о.о. М. Степанів, Стасів, Жолкевич, родина та чисельна українська громада. Поминальна трапеза відбулася в українській гостинниці „Мейфер Інн", під час якої численні представники організацій, установ і товариств склали співчуття родині та виступами підкреслювали великі заслуги Покійного. Сл.п. д-р К. Ващук був довголітнім головою Відділу УНСоюзу ч. 408 ім. Митрополита Шептицького та активним союзовцем, прощальне слово сказав секретар цього Відділу І. Курман. Окреме співчуття складено дружині й родині Покійного від Головного Уряду УНС.

В. Дідюк

В КИЄВІ БУДУЮТЬ 380-МЕТРОВУ ТЕЛЕВІЗІЙНУ ВЕЖУ

Київ. — Головний інженер Київського спеціялізованого управління ч. 21 Є. Стирник та ін. поінформували „Радянську Україну" з 29 грудня м.р. про хід будови найвищої вежі в Україні — телевізійної, височиною в 380 метрів, складеної з литих металевих конструкцій. Вежа чи антена встановлена в районі Сирця. Найвужча її частина вгорі — 70 сантиметрів. Антена-вежа вже з'єднана кабелями з телевізійними студіями на Хрещатику, підготовані до пуску канали четвертий, другий і дев'ятий. Телевізійна й радіо-станція будуть мати велику потужність, а саму вежу видко з усіх кінців українського столичного міста. Зовні вона нагадує височенну ракету. З цієї вежі будуть передавати програми місцевої студії телевізії та інших студій, в тому і через кабелі з Росії — з Москви, Ленінграду, знад-Волги тощо. Головний будівельний матеріял для вежі, сталеві рури, були виготовлені на заводі у Жданові. Кореспондент газети, який побував угорі, на оглядовому майданчику, пише, що то — „запоморочлива висота".

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Чортик у репортажі

Хочу допомогти Вам здемаскувати Вашого друкарського чортика, що так довго гарцює по сторінках „Свободи". Чи не пора післати б його до теплого пекла на „заслужену" пенсію?

Тому, що рахує тільки до 5 без помилок, а далі має клопіт, він напевно має „спеціяльну познаку" — тільки одну руку (чи не відтяв собі часом другої великими редакторськими ножицями?).

В моїм репортажі „Скандинавські ескізи" (а не ексківи, як надруковано в першій частині, де теж бракує підназоловку Норвеґія), „чортик" понумерував 1-5 без помилок, але далі 4 замість 6, 6 замість 7, і ...знов 4 замість 8. Отже ясно: в нього тільки одна рука з п'ятьма пальцями!

Далі його витівки такі:

lygd замість bygd, парк Віґелянд — парк Віґелянда (родовий відмінок, а не називний!), вежі Швеції — вежі столиці Швеції, Орясунд — Оресунд, біржі з 1924 р. — 1624 р., а речення про місто Мальмо правильно має звучати так: „Мальмо старше та колись важливіше за Стокгольм, було данським містом, відділене від Sjaeland-у вузькою смужкою моря".

Міра Гармаш

„ДРУКАРСЬКИЙ ЧОРТИК"

У надрукованих у попередньому числі „Свободи" „Вістях з Тризуба" аж три рази закрався „друкарський чортик": у двох випадках надруковано „американські дружини" замість „АМАТОРСЬКІ дружини" та перекручено прізвище змагуна М. Онушканича.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 14-го СІЧНЯ 1973 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори С-ва Пресв. Богородиці 36-ий Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Евню. На порядку нарад запрясження нового уряду на 1973 р. Проситься чл. прибути. — Марія Філяс, Марія Ковальчук, Катерина Ярославська.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Т-ва Запорізька Січ 367 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі. По зборах — „Інсталейшен Парті" На порядку: відчитання листи померших чл.; нагородження членів, що є вже 25 років у Відділі; підготовка до 60-літнього ювілею. Проситься чл. прибути. — П. Дзюба, гол., М. Лилак, кас., В. Попович, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Збирання вкладок за місяць січень 1973, від Т-ва Дністер 430 Відд. як слудує: в неділю, 14 січня, в год. 1-3 по пол. в домі Тризуба; субота, 20 січня, в год. 7-9 веч. в Укр. Домі при 23-ій та Бравн вул. Просивься чл. прибувн і вирівняти вкладки. — Д-р І. Скальчук, предс., І. Кніґницький, секр.

ЛУДЛОВ, Масс. Річні загальні збори Т-ва І. Франка 253 Відд. о год. 1 по пол. в залі Укр. Кат. Церкви при вул. Нюбури. На порядку; звіт Управи за 1973 р. та вибір нової на 1973 р. Проситься чл. прибути. — В. Фіцик, секретар.

МОНЕСЕН, Па. Збори 338-го Відд. о год. 1-ій по пол. в українській залі на 2-ій вул., 213 Скунмекер Аве. Управа на 1973 р. залишилась та сама. Проситься чл. прибути. — П. Янковський, пред., М. Куць, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори Т-ва Сокіл 336 Відд. о год. 1-ій по пол. в новім будинку нової школи, в музичній залі при 5720 Стейт Рд. На порядку: звіти Управи та К. Комісії і вибір нової на 1973 р. Проситься членство прибути. — В. Шмагло, предс., Гр. Кісіль, секр.

ЯНГСТАВН, Огайо. Річні збори Т-ва ім. Ольги Басараб 348 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі парафії Св. Трійці. На порядку: вибір нової Управи на 1973 р. — Марія Макар, секр.

КЛІВЛЕНД, Огайо. Річні збори Б-ва св. ап. Петра і Павла 102 Відд. о год. 11:30 ранку в залі церкви св. Йосафата, 5720 Стейт Рд. Парма, Огайо. На порядку: вибір нової Управи на 1973 р. та інші важні справи. — М. Малеський, пред., І. Жгута, касир., М. Вобечко, секр.

ТАРЗАН, Ч. 6868. Тарзан іде з виправою до дивних людей

Обвантажені обіцяними товарами — з зерном і знарядами — торговельно-ловецька виправа вождя Міті виходить разом із Тарзаном в сторону високих урурських гір... і села павукоподібних людей!

Твоє виявлення тих дивних створінь, що ти їх називаєш павукоподібними людьми, має більше значення, друже Міті, як ти думаєш! Науковці по всьому світу захочуть побачити їх і дослідити!

Але... я маю твоє слово, Тарзане, що ти не скажеш, що побачиш, будь-яким іншим людям! Ми урурці зберегли довгий-довгий час їхню тайну, відколи мій батько вперше побачив їх!